

Kirker

i Haderslev Stift

4 Haderslev Domprovsti

10 Aabenraa Provsti

14 Sønderborg Provsti

20 Kolding Provsti

26 Vejle Provsti

32 Hedensted Provsti

38 Fredericia Provsti

Kirker i Haderslev Stift
05 2022

© Haderslev Stift
Ribe Landevej 35-37
6100 Haderslev
Tlf.: 74 522 025

www.haderslevstift.dk

Foto side 3: Lene Esthave

Layout og tryk: Haderslev Stiftsbogtrykkeri
Trykt på 250 og 135g genbrugspapir

Velkommen i Haderslev Stift

I anledningen af stiftets 100 års jubilæum har alle menighedsråd bidraget med foto og en lille beskrivelse af det, som de finder særlig interessant ved lige netop deres kirke.

Kirker og kirkegårde ligger spredt rundt i landskabet og byerne som fælles steder for bøn og tak og for erindring. Hver eneste bygning og kirkegård er enestående og præget af den lokale historie, og samtidig er de alle præget af den kristne forkyndelse og den fælles historie.

Vi håber med denne lille bog at give inspiration til at opsøge kirkerne og blive beriget af deres skønhed og erindringer. De peger mod himlen og minder om Gud, og de peger ud over landskab, natur og kultur og historie. At gå ind i en kirke er at få udvidet sin horisont.

Haderslev Stift blev dannet i 1922 som den kirkelige enhed, der efter Genforeningen i 1920 skulle forene sognene fra det gamle Slesvig Stift med sogne fra Kongeriget. Hidtil havde der været forskellige kirkeordninger og styreformers i sognene i det gamle hertugdømme Slesvig og resten af Danmark. En rejse gennem Haderslev Stift er også en rejse igennem historien. Og det er en rejse, der både omfatter Hærvejen og de søveje, som fjordene og bugterne danner. Fra Hjarnø Kirke i Horsens Fjord til Bov Kirke ved Flensborg Fjord åbner horisonten sig mod det himmelske, mod omverdenen og i sindet.

Hver kirke har et nummer, som fremgår både i bogen og på det vedlagte kort. Kirkerne er nummereret efter provsti og derefter i alfabetisk rækkefølge inden for hvert provsti.

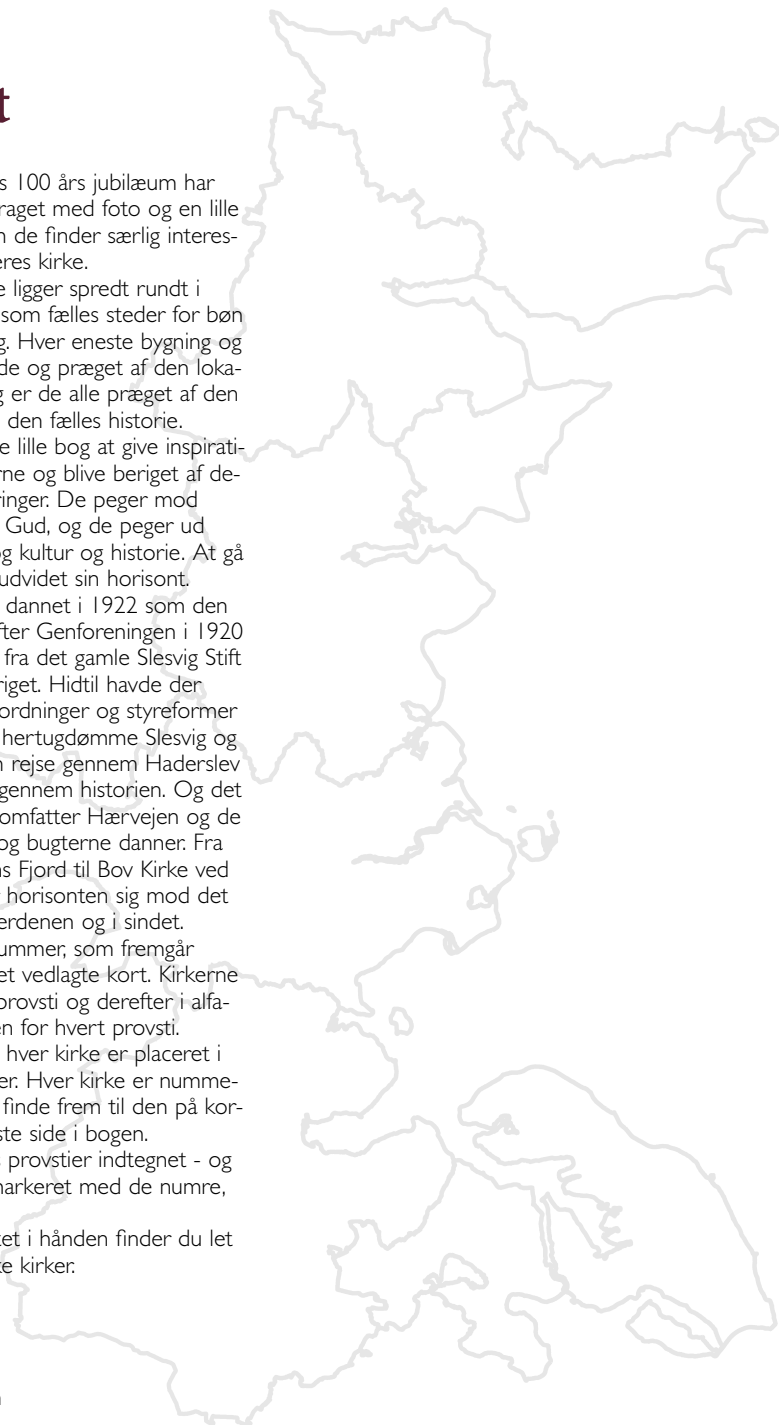
Bogen er opdelt, så hver kirke er placeret i det provsti, den tilhører. Hver kirke er nummereret, så du nemt kan finde frem til den på kortet, som findes på sidste side i bogen.

På kortet er Stiftets provstier indtegnet - og de enkelte kirker er markeret med de numre, som findes i bogen.

Med bogen og kortet i hånden finder du let rundt til stiftets smukke kirker.

God tur!

Biskop
Marianne Christiansen

Haderslev Domprovsti

Haderslev Domprovsti er formet af de mennesker, som gennem mange generationer dyrkede jorden, fiskede, handlede, byggede her på dette sted, hvor det synnejske var modersmålet, medens det officielle sprog skiftede mellem dansk og tysk. Oksevejen eller hærvejen - både handel og krig passerede hen over vort sted. Her har de, gennem generationer bygget og vedligeholdt kirker som det helt særlige sted for "Ordet." De solide stenkirker, en gotisk katedral, julekirken på Årø, genforeningskirken i stationsbyen Vojens - alle steder har man søgt mod kirken, uanset om det var på den sandede jord vestpå eller den fede muld på Næsset. Kirkerne står, og det giver menneskene plads og mod til at leve.

1.1 – Assistens Kirkegårds-kapel:

Assistens Kirkegårds-kapel er tegnet af arkitekt M.A.A. Vagn Thorborg i 1955 og opført i perioden 1956-58. Kapellet er bygget i gule mursten med buede vinduer og døre og rødt vingetegl. Dørene i modtagelse og kapel er udført i massiv eg med messinghåndtag. Der er orgel i kapellet, og der er plads til ca. 106 siddende personer. Assistens Kirkegårds-kapel kan benyttes af både medlemmer og ikke-medlemmer af folkekirken.

1.2 – Bevtoft Kirke:

Bevtoft Kirke er en romansk kirke fra 1100-tallet bygget af kvadre. I sengotisk tid er tilføjet tårn af Tørninglen-typen. Prædikestolen og altertavlen har figurer fra en gotisk tavle fra ca. 1525: Apostlene, Maria Magdalene og Sct. Morten. Der er en stor mindeplade for sognets mange faldne i første verdenskrig. Der opføres nu parallelt med kirken et usædvanligt stort våbenhus tegnet af Mads Thuesen Møller. Det har en glaskobling til kirken og skifertag med samme taghældning som kirken.

1.3 – Bjerning Kirke:

Den oprindelige del af Bjerning Kirke, skib og kor er en typisk romansk kvaderstenskirke fra omkring år 1200. Tårn mod vest, våbenhus foran syddøren, begge sengotiske, samt et sakristi ved korets østgavl.

Den 17. november 1937 udbryder der en voldsom brand i kirken, hvor alt, hvad der var af brændbart materiale, alter, altertavle, prædikestol, bænke mm., blev totalt ødelagt. Kun tagværket i sakristiet undgik flammerne. Kirken er i dag helt præget af den store restaurering i 1938 og 39, hvor kirken blev genopbygget under ledelse af H. Lønborg-Jensen.

1.4. – Fjelstrup Kirke:

Fjelstrup Kirke har været 56 år under tysk fane. Kirkeklokken blev dengang omsmeltet til kanoner og senere igen til kirkeklokke. I våbenhuset er udstillet kakkal, kop og underkop som taknemmelighedsgave fra Kellinghusen. I 1988 fandt man kalkmalerier: Et enkelt kan ses omkring døren ind til sakristiet. Kirkens klenodie er et korbuekrucifiks af Kristus fra ca. år 1250. Altertavlen er lavet i 1864 med genbrug fra tidl. altertavle. Stormaleriet er udført af tidl. præstekone Frida Matzen i 1864. Døbefonten bærer spor af at have været malet engang.

1.5 – Fole Kirke:

Fole Kirke består af romansk kor og skib samt et tårn, som går tilbage til gotisk tid, men som overvejende er fra 1852. Altertavlen er i

renæssance fra omkring 1620. Fire jøniske søjler deler tavlen i et hovedfelt og to sidefelter: Hovedfeltet har maleri af Johannes Holm, som forestiller Jesus i Getsemane. Sidefelterne har to store figurer: Troen og Håbet, mens topstykket bærer Kærligheden og Retfærdigheden. I topstykkets midterfelt ses Jesus som bærer verdenskuglen med korset.

Prædikestolen vistnok fra 1627 og som indeholder udskæringer med Jesu barndomshistorie. Døbefonten er en romansk ret enkel font, der har et dåbsfad fra omkring 1575.

1.6 – Gram Kirke:

Gram Kirke er en romansk kirke fra ca. 1200 også kaldet Sct. Vincents kirke. Tårnet med de fire gavle og pyramidespiret er bygget i slutningen af 1400-tallet. I Gram Kirke findes en del inventar fra den nedlagte Sct. Thøgers Kirke ved Enderupskov, som eksisterede fra år 1200–1600. I 1673 overdrager Kongen Gram Kirke som ejendom til Greve Hans Schack. I 1926 overdrager greven kirken til Folkekirken. Tilhørsforholdet kan stadig ses på pulpituret og grevestolen med navne og våbenskjolde fra 1697.

1.7 – Grarup Kirke:

Grarup Kirke har mod øst(!) et tårn, et sakristi mod nord og en forlængelse mod vest. Alterbordet er af granit og er ligesom keramikkrucifikset over alteret, prædikestolen og stolestaderne fra 1951.

Orgelet er et Ramus orgel bygget til Det Kongelige Teater i 1841. Det blev restaureret/rekonstrueret omkring 2006. Kirken har bevaret en sengotisk Maria-figur med Jesusbarnet. En bispehelgen fra samme tid findes i våbenhuset. Døbefonten er en romansk granitfont med fugle og planter på kummen.

1.8 – Halk Kirke:

Halk Kirke har i tidens løb fået tilføjet sakristi og våbenhus samt mod øst(!) et tårn. Altertavlen består af dele fra to perioder og er nu fra omkring 1640. Hovedfeltet er en Golgatamyldrescene.

Kirken har meget inventar fra middelalderen – bla.: En siddende Maria med Jesus og et korbuekrucifiks med sidefigurer fra ca. 1275. Desuden: En baldakintavle med Kristus fra ca. 1400. En fløjtavle fra ca. 1500. Prædikestolen er fra 1559 med lydhimmel fra 1621. Døbefonten er af metal og fra Flensborg 1491.

1.9 – Hammelev Kirke:

Den ældste del af Hammelev Kirke blev bygget i romansk stil i 1100-tallet og senere forlænget mod øst og vest. På nordsiden kan man se den oprindelige mur i kampesten. Ifølge en kilde fra 1754 var kirken i katolsk tid indviet til Sankt Jørgen. Med udvidelsen i 1400-tallet fik kirken sin smukke, sengotiske altertavle. Det er en skabstavle med en Golgatha-scene i midten, flankeret af Sct. Jørgen på den ene side og Sct. Catharina på den anden. De 12 apostle ses på yderfløjene.

1.10 – Hertug Hans Hospitalskirke:

Hertug Hans Kirke og Hospital er grundlagt i 1569 af Hertug Hans den Ældre, og er landets ældste lutherske kirkebygning. Kirken har i århundreder været annekskirke til Domkirken og er det stadig i dag med gudstjenester hver søndag samt andre kirkelige handlinger. Prædikestolen er bygget sammen med alteret, og kirken rummer det ældste glasmaleri i Haderslev. Det har Hertugens våbenskjold og årstallet for stiftelsen af Hospitalskirken.

1.11 – Hjerndrup Kirke:

Hjerndrup Kirkes skib og kor er fra romansk tid. Tårnet, som er østvendt, er fra sengotisk

tid. Tårnet indeholdt indtil 1711 skolestue. Kirken har en af landets ældste klokker, der stammer fra ca. 1200 og er formet som en sukkertop. Døbefonten stammer formodentlig fra det såkaldte Haderslevværksted. Dens kendetegn er rundbuefelterne med stiliserede ranker. Tre- enigheden symboliseres i form af et trekløver.

1.12 – Hoptrup Kirke:

Hoptrup Kirke er en middelalderkirke, byggeår er ukendt. Kirken er bygget som en korskirke, den oprindelige kirke bestod af det romanske skib. Tilbygningerne er kommet senere. Vejnettet gør, at man udefra kan se kirken hele vejen rundt.

Særligt inventar: En brudekrone fra år 1700, et af de få og sandsynligvis den ældste, der er tilbage i Danmark. Den kan stadig lånes. Døbefonten stammer fra omkring 1250. Ved fontens fod er der en runeskrift, der står "IMI", det menes at stå for mesterens navn.

1.13 – Højrup kirke:

Højrup Kirke. 100 m nord for vejen Ribe-Toftlund.

Kirken er opført af rhinsk tuf, granitkvadre og munkesten. Tilmuret kvinde- og mandsdør. Præstedør i korets sydмур bevaret. Skabsalter-

tavle fra 1400-tallet. I skabsfløjene står apostlene, og de groftskårne figurer er fra hjemligt værksted. 2 døbefonte – ældste fra Gotland ca.

år 1300. Kirken ligger på bakkeøen - egnens højeste punkt - synlig fra Gelså-dalen. Vejkirke. Åben 9-16. www.hoejrupsogn.dk

1.14 – Jegerup Kirke:

Jegerup Kirke er en hvidkalket romansk kirke i granitsten fra 1100-tallet. Døbefonten er romansk og har arkader på kummen samt en ejendommelig gengivelse af en kirkebygning med tre apsider på foden, korbuekrucifiks fra 1200-tallet, 12 apostelfigurer samt 2 figurer fra katolske sidealtere fra 1400-tallet. Prædikestolen fra 1800-tallet med timeglas og due. I skibet altertavle fra 1671. Over alteret tavle fra 1614 fra Øsby Kirke. På alteret to malmstager fra 1672 med sølvkalk fra 1653. Klokkestol på tårnet. Nytt orgel i 2006. Kirken ligger på hærvejen og har årligt besøg af 300-400 hærvejsvandre-re.

1.15 – Maugstrup Kirke:

Maugstrup Kirke blev opført i begyndelsen af 1100-tallet. Den består af skibet, som er bygget i romansk stil, og en øst forlængelse med sakristi, våbenhus og tårn, som er bygget i gotisk stil. Den romanske del er blevet opført af granit-

kvadre, og de gotiske tilbygninger af munkesten og genbrugskvadre.

Altartavlen er et renæssancearbejde fra 1610 med malerier fra 1700-tallet i midterfeltet samt på vingerne.

Døbefonten er lavet af romansk granit og er sandsynligvis fra 1100-tallet.

I.16 – Moltrup Kirke:

Kirken, der er viet til Sct. Chrysogonus, nævnes første gang i 1406. Den består af et romansk kor og skib, med gotisk tårn fra 1400-tallet, tårnet blev ombygget til nuværende form i 1581, sakristiet ved korets østende er fra 1728, og det gamle våbenhus ved tårnets vestgavl er fra 1845. I 1969 opførtes et nyt våbenhus på skibets nordside. Fra dette er der adgang til kirken gennem den oprindelige kvindedør.

Ved en hovedrestaurering i 1909-10, blev korbuen, der tidligere havde været firkantet, ført tilbage til den formodede oprindelige form. Kirkens nygotiske støbejernsvinduer erstattede i 1844-45 de oprindelige små vinduer.

I.17 – Nustrup Kirke:

Nustrup Kirke er en stor romansk middelalderkirke. Indtil 1864 og igen efter genforeningen 1920 hørte kirken under Ribe Stift. I år 2007 efter kommunalreformen og ved

skæbnens ugunst kom kirken under Haderslev Stift. Kirken er udstyret med en af de smukkeste altertavler i Sønderjylland, en sengotisk træfløjet altertavle med golgatascene i fornemt bil-

ledskærerarbejde. Sankt Hjælper ser man op-hængt på kirkens nordvæg. Sankt Hjælper - korset er udformet med forbillede i Santo Volto, som kendes fra domkirken i Lucca, og er enestående i Danmark.

I.18 – Oksenvad Kirke:

Oksenvad Kirke består af romansk apsis, kor og skib med to sengotiske tilføjelser: Våbenhus mod syd og et tårn mod vest. Kirken ligger ved Nørreåen ikke langt fra den gamle Hærvej. Et gammelt sogn fortæller, at kirken skulle have ligget på den anden side af åen, men det, der blev bygget om dagen, blev revet ned om natten. Derfor spændte man to okser for en bjælke, som derefter vadede gennem åen og stod stille. Dér byggede man så kirken – og deraf navnet: Oksenvad. På nordsiden af kirken ligger den store mindesten for de 39 fra Oksenvad sogn, som faldt i Første Verdenskrig. På nordsiden ses også den tilmurede kvindeindgang, hvorimod indgangen i dag er på sydsiden.

I.19 – Over Lerte Kirke

Over Lerte Kapel – også kaldet Farris Bedehus - blev bygget 1892. Indviet til Kirke 11.12.1932. Hovedrestaureret 1962 af arkitekt m.a.a. Holger Garnach. Lukket 25.12.97 – 05.09.98, medens den blev nyindrettet til sin dobbelte funktion som kirke og museum. Kirken har i tidens løb fungeret som bedehus, telegrafstation, kornlager, kirke og museum.

Nu holdes der gudstjenester juleaftensdag, påskedag, pinsedag og en høstgudstjeneste i efteråret.

Dansk Klokkemuseum, som har til huse i kirken, rummer mere end 700 klokker fra hele verden og til mange forskellige formål.

I.20 – Gammel Haderslev Kirke:

Fra 1100-tallet indviet til Sct. Severin. Romansk kor og skib med senere tilføjet tårn, sakristi og apsis. Kirkens skib har fladt loft, kor og tårnrum er hvælvet. Kirken har en fornem romansk døbefont og en prædikestol fra 1609. Hjalte Skovgaard har udsmykket apsis med fresker med motiv fra Johannes's Åbenbaring. Kirken gennemgik i 2018-19 en tiltrængt restaurering med fokus på klimatilpasning og lettere farve-

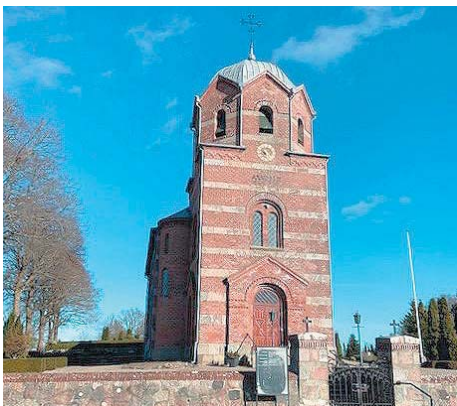
toning. Kirken er godt besøgt ved gudstjenester, og både her og ved det aktive menighedsarbejde i Sognehuset er mange frivillige tilknyttet.

1.21 – Skrydstrup Kirke:

Skrydstrup Kirke er en hvidkalket romansk kirke med sengotisk tårn. Altertavlen har en smuk Gud Fader figur. Døbefonten er romansk og en af de ældste granitfonter med et stort hoved. En tavle fortæller, at kirken var lukket, da nazisterne overtog hele byen og byggede flyvestationen. Våbenhuset fra 2001 er en transparent kube af glas og stål tegnet af Niels Vium. Udsmykningen er af Jette Vohlert: En skulptur "Agnus Dei" og dørgreb med de fire evangelist-symboler.

1.22 – Sommersted Kirke:

Sommersted Kirke er en ret særpræget landsbykirke, opført i 1857-58. Den er opført i en slags nyromansk stil af røde mursten med bæltter af kvadre fra den tidligere romanske kirke. Den består af skib, et tresidet afsluttet kor mod øst og et tårn mod vest, der forneden er

firkantet, med foroven et kuppelagtigt tag over otte spidsgavle.

Kirkens indre virker lyst og harmonisk. Skibet har træloft og koret et blåmalet, stjernestrøet loft med ribber. Alterstagerne er fra 1620.

Alterbilledet er malet af J. Roed og har titlen "Ecce Homo" "Se, hvilken menneske".

1.23 – Sdr. Starup Kirke:

Sdr. Starup Kirke er Sønderjyllands ældste og eneste frådrenskirke. Seneste undersøgelser (2015-16) fører den romanske kirkes bygningshistorie tilbage til omkring 1050. De nuværende sideskibe er rekonstruktioner fra 1908-18 og står i forbindelse med midtskibet gennem fem oprindelige arkader, der bekræfter, at kirken tidligere havde sideskibe indtil 1100-tallet, hvor også et vesttårn blev nedrevet. Nuværende tårn, sakristi og våbenhus er sengotiske tilbygninger. Kirken er kendt for August Wilckens prægtige vægmalerier.

1.24 – Vedsted Kirke:

Vedsted Kirke er en middelalderkirke fra 1100-tallet, der ligger smukt på et bakkegrund over Vedsted sø. I dag er det en korskirke med nygotiske hvælvinger. Kirkens kor er usædvanligt langt, og ender i en lille trappe op til alteret. Altertavlen blev indkøbt fra Øster Løgum Kirke

omkring år 1900, og motivet er af himmeldronningen Jomfru Maria med Jesusbarnet. På fløjene ses Skt. Mikael og dragen og Kristofferus. Andre smukke detaljer er glasmosaikkerne, som ses i fem af kirkens vinduer.

1.25 – Vilstrup Kirke:

Vilstrup Kirke fik i 1400-årene tilføjet kor, korsarme, tårn og sakristi samt krydshvælvinger. Tårnet har et løgspir fra 1748. Altertavlen er fra kirkens hovedrestauration 1939-40 og skåret i similibarok. I felterne sidder fem billeder udført i 1803. Fra kirkens ældste tid stammer døbefonten og en sten over døren til sakristiet med en båd med styreåre som motiv. Prædikestolen er fra 1680'erne. Orgelet er fra 1803. Et korbuemosaik er fra slutningen af 1400-tallet, og et processionskrucifiks er fra ca. 1325.

1.26 – Vojens Kirke:

Søndag den 6. september 1925 blev Vojens Kirke indviet og blev dermed den første kirke efter genforeningen. Døbefonten er hugget af bornholmsk granit. Kunstneren Johan Thomas Skovgaard har udført alle tre glasmosaikvinduer: Marias bebudelse, Jesu dåb samt Sædemanden. Altertavle og -bord er en gave fra Starup Kirke. Den gamle

kirkeklokke, Bedeklokken, er ikke den eneste, der kalder til gudstjeneste. I 1946 kom Fredsklokken til og i 1947 den tredje klokke, Adventsklokken. Siddepladser: 250.

1.27 – Vonsbæk Kirke:

Kirken består af et romansk kor og skib fra 11-1200-tallet og fire sengotiske tilbygninger fra 1400-tallet. Kor, skib og tårnkvist har blytag, tilbygningerne har tegl. Vonsbæk Kirke ligger i skovbrynet tæt ved Haderslev Fjord. Neden for kirken ligger Odinsbækken, som kirken er opkaldt efter.

Kirkens præst fra 1514, Jens Sørensen, regnes for at være den første præst i Danmark med luthersk kald i 1525. Altertavlen i højrenæssance er fra 1600-tallet. Døbefonten er romansk og af granit.

1.28 – Haderslev Domkirke (Vor Frue):

Haderslev Domkirke, eller Haderslev Vor Frue Kirke, blev udnævnt til domkirke efter genforeningen i 1920. Domkirken er en teglstenskirke fra 1200-tallet i romansk-gotisk stil med sin

vestlige gavl opført i nederlandsk renæssance-barok efter en brand i 1627. Domkirken ligger på det højeste punkt i Haderslev midtby, og er en bygning med en begivenhedsrig historie. Den rummer fin kirkekunst og inventar fra forskellige perioder – især 1600-tallet.

1.29 – Øsby Kirke:

Kirken er Danmarks andenstørste landsbykirke. Hvidkalket og blytækt med store nygotiske vinduer mod syd.

Rester af den første kirke på stedet fra 1200-tallet ses i østmuren. Tårnet fra 1400-tallet blev forhøjet i 1791.

Der er meget at se i kirken: prædikestolen fra 1559, alteret fra 1995, klingpung fra 1782, smukke kalkmalerier, 2 epitafier, malerier og ikke mindst benhuset, som er landets eneste endnu eksisterende.

Orglet fra 1827, er i dag det næstældste spillebare Marcussen-orgel.

1.30 – Aarø Kirke:

Den lille kirke har fået sit navn "Julekirken", da den blev taget i brug juleaften 1906 samme år, den blev bygget.

Den består af skib med blyklædt spir til klokken samt kor, sakristi og ligkappel.

Korvinduet er et glasmaleri af Jesus med triumflaget. Alterbordets bordplade er af lokalvokset morbærtræ. Over alteret er et træskåret krucifiks. Over prædikestolen ses mindetavlen over øens faldne i Den Første Verdenskrig. I kirkerummet hænger et modelskib af "Maria-Aarø". Orglet er nyere.

1.31 – Aastrup Kirke:

Aastrup Kirke består af et romansk skib og kor bygget i 11-1200-tallet. Korets krydshvælvning og den spidse triumfbue er ombygget omkring 1400. På skibets nordside er der i 1789 tilbygget en korsarm. Det mest i øjenfaldende ved kirken er kassetteloftet i skibet, som er et af de rigeste og smukkeste kassetteloftet i landet. Loftet er fra 1675.

Altertavlen er fra 1638 og stammer fra samme lokale værksted som altertavlerne i Halk og Oksenvad. Døbefonten er foræret kirken i 1993. Den er formet af billedhuggeren Sigrild Lütken og støbt i jern. Dåbsfadet er fra omkring 1750 og er udført i messing.

Aabenraa Provsti

De peger mod himlen, kirketårnene. Fortæller en historie om mennesker og tro i næsten tusind år.

En historie, som stadig er levende. I kirkerne holdes der gudstjeneste, dåb, bryllup og begravelse. Mennesker samles i kirken i glæde og sorg.

Mange af kirkerne er åbne i dagtimerne, så man kan besøge dem og se de smukke rum, altertavler og døbefonte. Måske har man bare brug for at sætte sig ind i køligheden og hvile et øjeblik. Bede en bøn.

På egnens mange smukke og velplejede kirkegårde vidner krigergrave med danske, tyske, ja navne af mange nationaliteter, både om de to store krige, men også om alle de mindre slag. Grænselandets kirkegårde fortæller historien om fjendskab og alliancer, om menneskers dårskab og sjælsstyrke.

2.1 – Bjolderup Kirke:

Bjolderup Kirke består af apsis, kor og skib fra romansk tid, tårn fra gotisk tid samt et nyere våbenhus. Kirken formodes opført o. 1150. Vidt omkring i det flade landskab ses kirkens tårn, og kirkens indre kendetegnes ved sin størrelse og de mange udsmykninger. Altertavle, prædikestol og døbefont er udført i barokstil og fra o. 1640, alle udskiftet efter brand i 1627. Orglet er fra 1881 (Marcussen og søn). I våbenhuset står Bjolderupstenen, en runesten fra o. 1200 til minde om adelslægten Urne.

2.2 – Bov Kirke:

Bov Kirke er en romansk kirke fra 1200-tallet. Indtil 1905 havde kirken ikke noget tårn, men i stedet for en klokkestabel, lige som en del andre kirker i Sønderjylland. I kirkeskibet ses en 800 år gammel 1 meter høj figurgruppe, skåret i egetræ, som forestiller Jesu dåb i Jordanfloden. Kirken har et pulpitur med 36 bibelske billeder. Altertavlen fra 1771 er i barok-rokokko stil, fremstillet af billedhuggeren Fr. Windekilde, Flensborg. Prædikestolen udført på Ringerincks værksted i Flensborg i 1626.

2.3 – Burkal Kirke:

Burkal Kirke er romansk, bygget ca. 1250 hovedsageligt af munkesten, hvidkalket og blytækt og består af apsis, kor og skib. Kirkens skib blev 1637 forlænget mod vest. Tagrytteren i sin nuværende skikkelse opsat 1792-93. Et pulpitur

i kirkerummet rummet har plads til ca. 100 kirkegængere.

Under restaureringen i årene 1942 til 1945 viste loftet sig at være prydet af fint udførte malerier og dekorerede loftsbjælker. Loftsmalerierne er fra ca. 1625.

Altertavlen er fra 1622 og består af udskårne relieffer. Døbefonten er med himmel.

2.4 – Bylderup Kirke:

Kirken er en herredskirke med senromansk apsis, kor og skib med en lidt yngre vestforlængelse, hvorover der i 1626 er rejst et tårn. Ud for syddøren findes senmiddelalderligt våbenhus. Kirkens romanske dele er rejst af munkesten, apsis på en muret skråkant-sokkel og med en gesims bestående af en rundbue-frise, ligesom korets nordside og hele sydsiden. Brand i 1682. Hele bygningen blev sidst restaureret i 1951-52 ved arkitekt Holger Mundt.

2.5 – Egvad Kirke:

Egvad Kirke er en smuk lille romansk kirke fra omkring 1100. Kirken er indviet til Sct. Laurentius. Ap sis, kor og skib er fra romansk tid. Sengotiske tilbygninger:

Altertavlen er en sengotisk skabstavle. Korbuekrucifikset er sengotisk, fra begyndelsen af 1500-tallet med evangelistsymboler. Krucifiks i norddøren fra første del af 1400-tallet. Døbefonten granitfont fra middelalderen. Messeklokke fra katolsk tid. Middelalderligt vægskab. Orglet er fra 1927. Facadeornamenter fra 1938. Kirkeklokke fra 1566 af Michael Dibler.

2.6 – Ensted Kirke:

Ensted Kirke er en lille romansk kirke fra 1200-tallet i granitkvadre med fritstående klokketårn. Fra den store kirkegårdsplæce går man på en flisegang med flere røde "spor-sten" op til kirkedøren. Her ligger en trædesten med symbol af "Livets træ".

I kirken findes en romansk døbefont af grå granit, et krucifiks fra o. 1500, og der hænger minde tavler over sognets faldne fra 1. Verdenskrig. Altertavlen i kirken er fra ca. 1840 med et Gethsemane-motiv, som er kopi efter Eckersbergs Gethsemane-maleri i Havnbjerg Kirke.

2.7 – Felsted Kirke:

Et sagn fortæller, at Felsted Kirke betyder "Fæl"led"sted for Gudsdyrkelse". Kirken kan dateres tilbage til 1200-tallet, og den senromanske kirke udmærker sig ved sit specielle indhold:

En unik sidealtertavle i sengotisk stil fra pave-dømmets tid, som forestiller Maria med Jesusbarnet, omgivet af helgener, ligesom altertavlen fra 1400-tallet, der viser Maria, der krones af Kristus, også bærer præg af katolicismen.

2.8 – Genner Kirke:

En kreds af beboere i Genner besluttede i 1932, at de ville gøre en indsats for at få deres egen kirke. 85 familier lovede at give 10 øre om ugen, og man henvendte sig til fonde og firmaer:

En befolknings sammenhold og tro, en sognepræsts aktive medvirken og Guds velsignelse, var årsag til, at Genner Kirke kunne indvies den 1. december 1935. Mindepladen i koret minder om det.

Noget af det første, man lægger mærke til, når man træder ind ad kirkedøren, er T.J. Skovgårds smukke glasmosaikvinduer i koret. Alteret, knæfaldet og stiftmosaikken i gulvet er tegnet af samme kunstner. Knæfaldets klæde er udført af Hanne Vedel.

Renoveret i 2013 til 2014 af efterkommere af den bygmester, der opførte kirken.

2.9 – Hellevad Kirke:

Kirken består af kor og skib fra senromantisk tid.

Inventar: Altertavlen er en gotisk skabstavle med to bevægelige fløje fra sidst i 1400-tallet med Golgathascene, apostelfigurer og 14 såkaldte nødhjælpere i tavlens predella. Døbefonten er en romansk granitfont med rankeornamentik.

Prædikestolen er formentlig fra 1659.

2.10 – Hjordkær Kirke:

Hjordkær Kirke blev bygget år 1520-22. Sankt Mattæi kirke, byggeriet påbegyndt d. 21. september, der ifølge katolsk helgenkalender er indviet til Sankt Mattæus. Den hvidkalkede og teglhængte kirke, der er en enkel langhusbygning, er opført af rå kampesten. Altertavlen med fire korintiske søjler er et renaissancearbejde fra begyndelsen af 1600-tallet med senere tilføjelser. Prædikestolen er tidlig barokt snitværk fra omkring 1625-30. Orglet er leveret af Bruun og Sønnen, Årslev, i 1988.

2.11 – Holbøl Kirke:

Selve kirken består af kor og skib fra romansk tid (1200-tallet). Kirken er bygget af forskellige materialer; kampe- og munkesten. Den eneste indgang er igennem våbenhuset, fra ca. 1500. På våbenhusets gavl ses et solur i grå kalksten fra 1698. Selve kirkerummet er ret bredt i forhold til længden. Prædikestol og himmel er fra 1641. I arkadefelterne ses de fire evangelister. Klokestablen er opført i 1753.

2.12 – Høje Kolstrup Kirke:

Høje Kolstrup Kirke er opført i 1998 ved arkitekt

Mads Thuesen Møller, Aabenraa. Består af kirkerum og menighedslokale. Alterbord, døbefont og prædikestol udført af Hans Lembrecht-Madsen. Altertavle af Sven Havsteen-Mikkelsen.

2.13 – Kliplev Kirke:

Kirkebygningen, som den fremstår i dag, er bygget i det 15. årh. og begyndelsen af det 16. årh. Men synlige kvadre og kampesten i murværket bærer spor af en tidligere stenkirke. I begyndelsen var der en trækirke, hvoraf der ikke findes spor længere.

Kirkens placering i forbindelse med Oksevejen har præget dens historiske udvikling og betydning. I begyndelsen ved kilde med helbredende kræfter; senere et krucifiks med navnet Sct. Hjælper. Dengang samledes store skarer omkring valfartskirkerne. Det er forklaringen til kirkens størrelse og udseende, som ikke er almindeligt i danske kirker.

2.14 – Kollund Kirke:

Kollund Kirke, tegnet af arkitekt Karsten Rønnow, blev indviet 2. maj 1971 og kunne derfor i 2021 år fejre 50 års jubilæum. I 1979 fik kirken en rigtig prædikestol, en døbefont og et pulpitur til orglet, fremstillet af lokal snedker. På nordvæggen hænger et maleri, malet af Helge Nielsen, Bornholm: "Brylluppet i Kana". År 2000 fik kirken et nyt stort og godt orgel, bygget af orgelbyggefirmaet Bruno Christensen og

sønner, Terkelsbøl. Kirkerummet er særdeles godt, både til gudstjenester og koncerter.

2.15 – Løjt Kirke:

I 1100-tallet rejstes der en kirke midt på det bakkede Løjtland. I slutningen af 1400-tallet fik kirken det udsende, den har i dag. I koret er der kalkmalerier; som forestiller en paradishave. Altertavlen dateres til 1520. I løbet af 1700-tallet blev kirken udstyret med pulpiturer. Orgelpulpituret er smykket med bl.a. malerier af Kristus og hans apostle. Aabenraa-maleren Jes Jessen smykkede korsarmspulpiturene med en hel billedbibel, fra skabelse til himmelfart. I skibet hænger et riffelmaleri af Kristus.

2.16 – Ravsted Kirke:

Den hvidkalkede og blytækte kirke er fra 1200-tallet. Tårnet er bygget i 1400-tallet, og i 1746 er der føjet et trappehus til tårnet. Koret fik i 1400-tallet to krydshvælv, og skibet snart efter tre otte-ribbede hvælv. Det senmiddelalderlige våbenhus er ændret en del, og taggavlen er fra 1743. Tagtømmeret over skibets vestende har særlig interesse ved at være nummereret med runeteg. Altertavlen er en sengotisk fløjaltertavle fra omkring 1475 med fire bevægelige fløje. Altertavlen er restaureret i 1985 og ført tilbage til sit oprindelige udseende i guld og sølv. Prædikestolen er et renaissancearbejde fra 1605 af det Ringerinckske værksted. I kirken er bevaret en svær, middelalderlig kirkekiste med jernbånd og lås. I og ved kirken er der en del gravsten fra 1600-1700-tallet.

2.17 – Rise Kirke:

Rise Kirke består af kor og skib fra romansk tid samt sakristi i nord, kapel i syd og tårn i vest, alle sengotiske. En brand i 1893 og den efterfølgende istandsættelse i 1893-94 samt en senere renovering i 1968-69, præger kirken. Kirkens orgel er bygget i 1894 af Marcussen og Søn og udvidet fra 12 til 22 stemmer i 1992. Kirkegårdens ældre del omgives af et stendige, og ved udvidelser mod øst omgives den af beplantning. Kirken er en hærvejskirke og oprindeligt indviet til Skt. Laurentius.

2.18 – Sankt Jørgens Kirke:

Sct. Jørgens Kirke er bygget som frimenighedskirke i 1903-04 ved arkitekt N. Jacobsen. Nyromantisk stil. Benyttet som folkekirke fra 1948. Består af kor i vest, skib og tårn i øst. Inventaret er samtidigt med kirkens opførelse. Antependium vævet af Ann-Mari Kornerup.

2.19 – Sankt Nicolai Kirke, Aabenraa:

Af den oprindelige bygning fra 1250-60 står skib og tværskib tilbage. Det sengotiske sakristi mod nord udvidet mod øst i nyere tid. Restaureret i 1948-56 ved Kaare og Esben Klint. Inventar: Døbefont med ny granitkumme på romansk fod. Prædikestol fra 1565 med lyd-himmel fra 1626. Altertavlen er fra 1642 med malerier efter Rubens blandt andet af Kristus lænket til en ambolt. Antependium fra 1987 er vævet af Hanne Vedel.

2.20 – Tinglev Kirke:

Tæt ved hovedgaden, lidt vest for byens nuværende centrum, ligger den hvidkalkede og delvis teglhængte kirke. Kirkens fløjaltertavle er fra 1500-tallet med oprindeligt maleri på predellaen, hvis type kun findes 2 steder i Danmark. Prædikestolen er i renæssance-stil. Kirkeklokken er omstøbt efter brand i 1783. Orglet er fra Marcussen & Søn 1968. På kirkegården er der mange forskellige seværdigheder.

2.21 – Uge Kirke:

Den beskedne, hvidkalkede kirke ligger på en høj i Uge by. Kor og skib er rejst i romansk tid af rå kampesten med tilhuggede hjørnekvadre. Våbenhuset i syd er senmiddelalderligt, men meget ombygget. Øst for koret står et klokkehus af træ, næsten helt renoveret 1939. Kirken nedbrændte i 1627 og genopførtes i 1632. Som eneste inventar bestod døbefonten af granit. På fontens rand ses nogle tegn, muligvis runer.

Prædikestolen er fra 1896, men med et fag af forgængerer fra 1633 indsat.

2.22 – Varnæs Kirke:

Den smukke kirke har en 3 delte altertavle, der er rigt udsmykket med en figurrig Golgata scene og de 12 apostle. Der er mange andre flotte udskæringsarbejder i kirken, bl.a. korbuekrucifiks, fontshimlen, pulpituret og prædikestolen. I korbuen er der rester af det oprindelige kalkmaleri. Der er knyttet flere sagn til kirken, bl.a. om Junker Vigge. Klokketårnet er fritstående og har en halsring på en hjørnestolpe. Her blev man sat fast om søndagen, hvis man havde brudt kirkens regler.

2.23 – Øster Løgum Kirke:

Øster Løgum Kirke blev bygget engang i 1100-tallet i romansk stil, og denne stil har kirken stort set bevaret til i dag. Det vides ikke, hvornår tårnet er bygget, måske i slutningen af 1500-tallet eller begyndelsen af 1600-tallet. Sakristiet er fra 1600-tallet. Altertavlen er sengotisk, fra omkring 1500. Korbuekrucifikset er sat op samtidig med altertavlen. Korbuen er aldrig udvidet. Den står, som da håndværkerne forlod den. Døbefonten stammer fra det såkaldte "Haderslevværksted". Prædikestolen er fra 1562. Kirkeskibet er en model af en fregat.

Sønderborg Provsti

Sønderborg Provsti ligger smukt omkranset af vand, Lillebælt og Alssund. Et naturskønt område med 30 kirker. 20 af disse kirker på Als og Sundeved er middelalderkirker. Der er fem slotte i provstiet, Augustenborg, Sønderborg, Gråsten, Nordborg og Sandbjerg. De tre af slottene har kirker, og to af disse fungerer som sognekirker. De yngste kirker er Rinke-næs Korskirke fra 1932 og Christianskirken i Sønderborg fra 1957. Området er præget af grænselandets historie og af hertugerne, som har sat deres præg på området med slottene og de kirkelige bygninger.

3.1 – Adsbøl Kirke:

Adsbøl Kirke består af romansk kor og skib med gotisk forlængelse mod vest. Våbenhus ud for norddøren samt et klokkehus af træ ud for vestgavlen tilføjet i 1926.

Ved en restaurering i 1998, som forstærkede det middelalderlige præg, fik kirken nyt alter; og et østvendt vindue i koret blev genetableret med en glasmosaik af den lokale billedkunstner Martin Qvist. Døbefonten i sandsten kom til i 1926, mens prædikestolen er fra 1698. Orglet er bygget af Brdr. Bruhn, Aabenraa, i 1960'erne. Kirkegården er et studium værd, med mange historiske gravsteder. En nyere kirkegård findes lige uden for bygrænsen.

3.2 – Asserballe Kirke:

Asserballe Kirke består af romansk kor og skib, hvoraf kun østpartiet er i behold. Kirken er forlænget mod vest og udvidet mod nord (nu våbenhus) i begyndelsen af 1700-tallet. En tilsvarende udvidelse mod syd 1867 samt øst for koret et sakristi fra 1874, udvidet 1897.

Tilbygningerne gør, at Asserballe Kirke nu fremstår som en korskirke. Kirken ligger på et bakke-
drag midt i den lille by på Midtals. Det er en
kirke med en kirkegård i stadig forandring, og
bestemt et besøg værd. Det er samtidig kirken,
hvor Herman Bangs far var præst og området,
hvor mange af hans historier foregår.
Alttertavlen er af Ernst Günter Lund 1719.
Granitdøbefont ca.1522.

3.3 – Augustenborg Slotskirke:

Augustenborg Slotskirke er et højt tøndehvælvet rum med en omløbende balkon. Kombinationen af alterbord og prædikestol betyder, at "ordet og Bordet" i bogstavelig forstand er knyttet sammen.

På balkonen over indgangen finder man hertugeløgen. Den nuværende indgang var oprindeligt indrettet som herskabsloge for hoffets damer. Døbefonten er af carrara-marmor og er en gave fra den russiske kejser, Alexander I. Orgelet er fremstillet i 1775 i Itzehoe. Et nyt blev skænket i 1907, men i 1978 genskabte Marcussen og Søn den oprindelige disposition fra 1775.

3.4 – Broager Kirke:

Broager Kirke er fra begyndelse af 1200-tallet med tvillingespir og kalkmalerier fra ca. 1250. Figurgruppen Sct. Jørgen er i sideskibet.

Danmarks største træ-klokketårn fra 1650 på 49m2. Kirketårnet er senere forstærket, og klokkerne er nu tilbage. Det gamle klokketårn er i dag kapel. I 1864 var kirken lazaret, derfor mange danske og tyske krigergrave. Mindehøj for sognets 190 faldne i 1. Verdenskrig. Betonskulpturen, til markeringen af genforeningen, er udført af Lars Waldemar.

3.5 – Christianskirken, Sønderborg:

Christians sogn er et bysogn med knap 11.000 indbyggere, inkl. en lille tysk menighed. Sognet udskiltes som selvstændigt i forbindelse med en opdeling i 1957. Kirkens første del er tegnet af prof. Kaare Klint og blev indviet i 1957. Kirken blev dog hurtigt for lille, og arkitekt Mogens Meyling blev ansat til at forestå kirkens udvidelse med krypt, tværskib og kor. I 1973 indviedes den færdige kirke. I kor og sideskib malerier af Arne Haugen Sørensen. I sideskib desuden fire mosaikrunder af Knud Lollesgaard.

3.6 – Dybbøl Kirke:

Dybbøl Kirke er en typisk dansk middelalder landsbykirke, hvidkalket med kamtakker og rødt tegltag.

Udefra syner den større end en almindelig landsbykirke, hvilket skyldes et gravkapel mod øst, hvor flere personer af Reventlowslægten er begravet.

Kirken rummer en stor barok alttertavle med mange detaljer; et kalkmaleri af himmelfarten med synlige fodaftryk; en senromansk døbefont i granit smykket med løver og vildsvin; et 1500-tals træskærerarbejde af Maria med barnet.

3.7 – Egen Kirke:

Mellem Nordborg og Sønderborg ligger Egen Kirke. Kirken er hvidkalket, døre og vinduer blåmalede, sort glaseret tegltag og en tagrytter med en timeslagsklokke. Kirkens fundament dateres tilbage til ca. år 1150, men kirken er bygget om ad flere gange. Egen Kirke er én af de største landsbykirker i Danmark med ca. 700 siddepladser. Ved ankomst til kirkens område støder man på de unikke kirkestalde, hvor menigheden kunne have deres heste stående under gudstjenesten. Disse stalde er de største i Nordeuropa, med plads til over 60 heste.

3.8 – Egersund Kirke:

Egersund Kirke ligger smukt ved Flensborg Fjord. Kirken er fra 1909 og opført i røde og glaserede teglsten skænket af de omkringliggende teglværker. Indtil 1959 blev den kun brugt som kapel, da alle kirkelige handlinger skulle foregå i Broager Kirke. Ved kongelig resolution af 10.09.1959 blev kapellet til Egersund Sognekirke med egen præst og eget menighedsråd.

Alter og døbefont er bygget af teglsten, og det smukke træarbejde er udført i Tyrol. I kirken hænger en kopi af skoleskibet "København".

3.9 – Gråsten Slotskirke:

Gråsten Slotskirke er indrettet i nordfløjen af Gråsten Slot. Den blev indviet i 1698, og er i dag en af Danmarks ypperste barokkirker. Under treårskrigen i 1848-1950 husede kirken de slesvig-holstenske tropper og i 1864 de preussiske tropper. Ejerskabet gik frem og tilbage mellem skiftende adelige og den danske stat, som dog endeligt overtog slottet i 1921. I 1935 gennemgik kirkerummet en hovedrestaurering i forbindelse med, at slottet blev stillet til rådighed for kongehuset. Orgelet fra 1968 er bygget af Marcussen & Søn, Aabenraa. Slotskirken blev sognekirke i 1852, og er det stadig.

3.10 – Havnbjerg Kirke:

Havnbjerg Kirke er beliggende øst for Havnbjerg by. Menigheden består af ca. 3.000 indbyggere. Den ældste del af kirken er opført omkring

I 1150. Kalkmalerierne er fra omkring 1450 og blev afdækket og restaureret i 1954 og 1956. Sakristiet blev tilbygget på østenden af koret i 1811. Tårnet er opført i 1857, og ved den lejlighed flyttede man så våbenhuset fra den nordlige tilbygning og til tårninggangen mod vest. Den nordlige tilbygning blev så indrettet til kapel. I 1999 blev der etableret en handicapvenlig indgang i nordsiden af våbenhuset. Den ældste kirkeklokke er fra omkring 1340 og en nyere klokke fra 1920. Den nyeste kirkeklokke er fra 2004 og bruges til automatisk ringning. Altertavlen er fra 1831 og malet af C. W. Eckersberg. Prædikestolen er fra 1625 og sandsynligvis lavet i Flensborg. Døbefonten har romansk kumme på fod fra 1949, mens dåbsfadet er fra ca. 1700. Orglet er fra 1987 og kirkegårdsplænerne er fra 2003.

3.11 – Hørup Kirke:

Hørup kirke ligger højt med udsigt til Augustenborg og over Allsund til Dybbøl. Kirken er først bygget af kampesten og i romansk stil, nok omkring 1250, men er allerede omkring 1275-1325 forlænget mod vest med byggeri i munkesten i unggotisk stil. I begyndelsen af 1400-tallet blev kirkens kor forlænget med to fag med krydshvælv. Tagrytteren er muligvis

bygget samtidig med korforlængelsen. Kirken menes at være indviet til Sankt Jørgen. Syd for kirken står klokketårnet i træ. Tårnets bærende træværk, rytteren, er dateret 1689, men dele af træværket er af ældre dato.

3.12 – Ketting Kirke:

Kirken ligger på en høj og vogter over landsbyen Ketting, der ligger på øen Als. Tårnet er 17 meter højt og bygget i romansk byggestil og er meget bredt (13 meter), det hører til blandt de bedst bevarede i landet, og det kan dateres til den første halvdel af 1200-tallet.

Kirkeskibet (hvor kirkegængerne sidder) og koret med alteret er fra 1773. Der er en historie om en præstekone, der fik et stykke puds i hovedet – fik sat gang i renoveringen af kirkeskibet.

Ketting var fra 1819 – 1848 hjemsted for Stefan Tetens, der var biskop over Als-Ærø Stift.

3.13 – Kværs Kirke:

Kværns Kirke blev bygget omkring år 1150-1200. Den består af romansk kor og skib samt to tilbygninger fra nyere tid, et gravkapel og et våbenhus på nordsiden af henholdsvis kor og skib. Kirken ligger på en ret høj banke sydligt i byen og hævet over denne. Kirken står hvidkalket med røde tegltage. Den lille halvtagsbygning (tidligere fyrrum) på korets nordside er opført som åben begravelse for Ladegårds ejere. Igennem bygningen har der været adgang til to herskabsstole i koret, en på gulvet og en i pulpiturhøjde.

3.14 – Lysabild Kirke:

Lysabild Kirke er viet til Sct. Michael. Den nuværende stenkirke blev formentlig begyndt opført i 1169, da en tidligere trækirke blev plyndret og nedbrændt af vendiske sørøvere. Kirkens døbefont er af gotlandsk kalksten. Den oprindeligt romanske kirke er i tidens løb blevet stærkt ombygget. I 1400-tallet blev kirken omdannet til en korsarmskirke med et Mariakapel mod syd og et "Helligblods-kapel" mod nord. Omkring 1780 blev det sydlige skib tilføjet. Kirken kan i dag snildt rumme 700 personer. Kirkens alter og prædikestol er fra slutningen af 1700-tallet.

3.15 – Nordborg Kirke:

Den ret højtbeliggende, hvidkalkede Nordborg Kirke er bygget ca. år 1200 og består af skib, to sideskibe og kor. Kirken er opført på kampestens fundament i

romansk stil. Murværket er i munkesten. Det hertugelige kapel mod øst er tilføjet år 1700. Her hviler hertugslægten fra Nordborg Slot. Loftet i sydskipet er malet med interessante kalkmalerier, som er nyrestaurerede. Alteret i træ med udkæringer er fra 1655. Døbefonten – kirkens ældste del - i kalksten har bl.a. 4 fremspringende menneskehoveder.

3.16 – Nybøl Kirke:

Nybøl Kirke ligger i Nybøl Sogn, Nybøl på Sundeved i Sønderjylland. Kirken er fra omkring 1150 og er bygget som typisk romansk kirke af kampesten med skib og kor. I år 1300 bliver den udvidet med en gotisk halvcirkulær forlængelse mod vest og senere i år 1585 en korforlængelse mod øst med murværk i munkesten. På de forskellige gavle ses årstallene fra kirkens restaureringer. Det middelalderlige klokkehus står nord for kirken.

3.17 - Rinkenæs gamle Kirke:

Rinkenæs gamle Kirke er en af de ældste kirker i Danmark, idet den blev indviet den 10. august 1158 til Sct. Laurentius. Kirken er oprindeligt bygget i romansk stil af rå kampesten og forsynet med rødt tegtag.

3.18 – Rinkenæs Korskirke:

Kirken blev indviet den 4. september 1932. Kirken er bygget som en traditionel landsbykirke med rødt tegtag og et tårn med sadeltag og takkede gavle. Kirken er en af genforeningskirkerne, der blev bygget efter 1920.

3.19 – Sankt Johannes kirke (Kegnæs Kirke):

Hertug Hans d. Yngre lod Kegnæs bebygge i 1610, og i 1615 lod han kirken opføre i middelalderlig byggestil. Prædikestol og altertavle er ældre og stammer formentlig fra det nedrevne Sankt Nikolaj Kapel i Sønderborg. Relieffet i fløjaltertavlens midterfelt viser korsbæring.

De to legende børn i forgrunden er sandsynligvis Simon fra Kyrenes to sønner, Alexander og Rufus (Mk 15,21)

Det gotiske korbuekrucifiks er opsat i 1691 som en gave fra den daværende sognepræst.

3.20 – Sct. Marie Kirke, Sønderborg:

Højt svævende over Sønderborgs gamle bymidte hæver den gamle renæssancekirke sine tårne. Kirken blev indviet i år 1600 med Hertug Hans d. yngre som bygherre og har siden undergået forskellige restaureringer og ombygninger, der bærer præg af de forskellige tiders mode. Sct.

Marie Kirke er ramme om et levende menighedsliv, hvor tradition og kirkemusikken er i højsædet.

3.21 – Sottrup Kirke:

Sottrup Kirke er romansk og opført i rå kampesten på granitsokkel, dog med kvadre ved hjørnerne og i nordsiden en del munkesten. Kirkens første tårn med spir blev opført på kirken i 1400-tallet. Sidst i 1400-tallet er kirkerummets bjælkeloft erstattet med krydshvelvinger. Kirketårnet er ombygget flere gange, senest 1862 repareres tårnet, og et nyt spir beklædes med skifer. I 1892-93 flyttes indgangen til vestsiden af tårnet, og en væg med nygotiske glasmosaikruder opføres mellem våbenhus og kirkeskibet. Samtidig blev sakristi opført på kirkens nordside.

3.22 – Svenstrup Kirke:

Svenstrup Kirke hører til de ældste på egnen. Oprindeligt var det en romansk kirke, men har gennemgået ombygninger i tidens løb. Den største del af kirken består af kampesten. Kor gavlen er bygget i gotisk stil. Sakristiet er bygget

til i 1789. Klokketårnet ligger syd for kirken på en høj.

Altertavlen er ny, et bemalet trærelief. Alterskranken er ny og udført i smedejern.

Prædikestolen er barok fra 1688. Orgelet er bygget af Marcussen & Søn. Døbefonten, romansk, af granit.

3.23 – Tandslet Kirke:

Kirken er en romansk hvidkalket murstenskirke fra ca. 1200 med skib, kor og en lidt yngre afblændet apsis. Sakristi og våbenhus er tilføjet i middelalderen.

Kirken har ikke et tårn, men har en stor klokkestabel bygget på en bronzealder-gravhøj. Klokkestabelens indvendige dele daterer tilbage til middelalderen.

Kirken rummer en del smukke senmiddelalderlige kalkmalerier. Alterbilledet er udført af C. V. Eckersbergs læremester Jes Jessen i 1798 og forestiller den bedende Jesus i Gethsemane have.

3.24 – Ulkebøl Kirke:

Ulkebøl Kirkes romanske skib er opført af granitkvadre ml. 1100-1250. Koret fjernes i 1787, og kirken blev ombygget til dobbelt

størrelse (580 pladser) efter model af Augustenborg Slotskirke med pulpitur og loftsmaleri. Mod syd ses den oprindelige indgangsdør; en granitportal med romansk tympanon med kors. Granitdøbefont fra 1200. Tidlig gotisk krucifiksgruppe, o. 1250. Udskåret Antwerpen-fløjaltertavle 1515-1525. Prædikestolen er opsat 1810. Orglet er et Marcussen & Søn fra 1888. Tårn og våbenhus 1520.

3.25 – Ullerup Kirke:

Ullerup Kirke er bygget i romansk stil. De ældste dele stammer fra tiden mellem år 1150 og 1200. Kirken er udvendigt af tilhuggede kvadre, indvendigt af marksten. Oprindeligt bestod kirken af skib, kor og absis. Skibet er i det væsentligste uforandret, mens absis i 1300-tallet blev erstattet med en udbygning af koret. Sideskibet blev oprindeligt bygget som gravkapel til Blansgårds ejere omkring år 1500. Klokketabel på kirkegården afløst af det nuværende tårn opført 1903.

3.26 – Vor Frue Kirke (Notmark Kirke):

Kirken er fra omkring år 1200. Det 13 m brede kirketårn er et af Danmarks bredeste. I tårnet hænger 2 klokker; den ældste fra 1442, den anden fra 1652. Det nuværende orgel er fra 1856. Fløjaltertavlen er antagelig fra begyndelsen af 1500-tallet. I kirken er et epitafium af amtmanden Thomas Sture. Døbefonten er en romansk granitdøbefont. Prædikestolen er i ung renæssance fra 1560'erne. Korbuekrucifikset er fra omkring 1525. Nord for tårnet findes den alsiske digter Martin N. Hansens grav.

3.27 – Vor Frue Kirke (Oksbøl Kirke):

Oksbøl Kirke er en romansk kirke opført 1100-1250. På kirkens nordside er der i 1697 opført et gravkapel. Fløjaltertavlen er fra 1400-tallet, den har været nedtaget og genopstillet i 1957. (Se information på bagsiden af altertavlen). Barokdøbefonten af træ med messingdåbsfad er fra 1692. Prædikestolen skåret af Jørgen Ringnis er opsat omkring 1630. Kirkeskibet er en model af skoleskibet Danmark. Kirkens nuværende orgel fra 1988 bygget af orgelfirma Marcussen og Søn.

Kolding Provsti

Mellem bakker og dale, her og der med udsigt til fjord og bælt, i større eller mindre byer, eller helt for sig selv omkranset af marker, ligger provstiets 31 kirker.

Nogle af dem har været her siden middelalderen, andre er kommet til i takt med, at flere har bosat sig i Kolding by. Hvert sted har sit særkende og fortæller hver sin historie om det, der har præget egnen gennem tiden. Det gælder såvel bygningerne, som de menigheder, der søger til kirke der.

5.1 – Aller Kirke:

Aller Kirke er en romansk kirke fra 1200-tallet. Indgangen til kirken fra våbenhuset har 4-søjlet portal med reliefprydet tympanon. Relieffet viser et korslam med glorie samt en rovfugl, der slår en klo i lammets ene bagben. Den nuværende altertavle er fra 1784 og udført i Louis Seize-stil. Prædikestolen i barok er prydet med de 4 evangelister. Døbefonten er romansk. Dåbsfadet er i kobber. Nuværende orgel er fra 1996. Under 1. verdenskrig blev orglets tin-facadepiber konfiskeret. De kom tilbage men i zink.

5.2 – Almind Kirke:

Den nuværende kirke er fra 1887. Det siges, at Almind Kirke var den første på egnen, sikkert fordi Almind gav navn til et syssel, der er en gammel administrativ enhed bestående af flere herreder. Gennem 300 år var der en tæt forbindelse mellem de skiftende præster i Almind og Kolding og Koldinghus. Iflg. Frederik den II's brev af 1566, skal de residerende kapellaner i Kolding være sognepræst i Almind "til evig tid." Almind-Viuf pastorat blev oprettet 1859.

5.3 – Bramdrup Kirke:

Bramdrup Kirke er en romansk middelalderkirke oprindelig fra 11-1200-tallet. Tårnet er fra

1400-tallet. På grund af generel dårlig stand blev kirkeskib, kor og apsis 1880 brudt ned til grunden og genopbygget i dens nuværende form af de gamle materialer. Inde i kirken mødes man på nordvæggen af en iøjnefaldende

fresko med motivet Den Barmhjertige Samaritaner: Udført af Niels Skovgaard i 1917. Skænket af gårdejer Henrik Thorning, Petersbjerggård. Et udvidelsesprojekt forventes realiseret i løbet af 2-3 år:

5.4 – Brændkjær Kirke:

Brændkjærkirken er en moderne kirke med store vinduespartier mod syd og øst. Tegnet af arkitekt H. Noes Pedersen og indviet 4. juli 1971.

Det varme kirkerum er præget af gylden eg, mørkerøde sæder, hvide sejl og Hilde Johnsen's rødgylde løber: "Vandre mod lyset". Solsymbolet ses på altertavle, prædikestol og døbefont samt på kirkens altersølv. Alle dele designet af guldsmed Bent Gabrielsen. De hvide sejl er designet af Finn Rasmussen. Særkende: Kirken vender nord-syd. Orglet: Marcussen & Søn.

5.5 – Dalby Kirke:

Af L. A. Winstrup 1873. Romansk (rummelighed) og gotisk (spidsbue) præg. Markant lys fra store trefoldighedsvinduer. Trægulv foran alter: Betlehemsstjernen. Stenalter og apsismosaik (Kr.

Himm.) af J.T. Skovgaard 1958. Altersølv 1680, stjålet 1880, genfundet/genindviet 1892. Munkesten fra tidl. kirke o. 1300 i tårn. Våbenhus med kvægpesttavle. Granitdøbefont o. 1200 har antagelig stået i endnu tidl. kirke (tavle: præst 1070). Krucifiks o. 1500. Ottekantet spir. Lysekroner skænket af lokale. Klokke 1756.

5.6 – Eltang Kirke:

Eltang Kirke er bygget ca. år 1200 af marksten. Eltang Kirke var til for 130 år siden også kirke for Nr. Bjært og Strandhuse. I kirken var faste pladser. De rige nærmest alteret. Fattige måtte enten stå eller sidde bagest i kirken. Kvinderne skulle gå ad en dør i nordsiden. Fiskerne fra Strandhuse skulle op ad en trappe i nordsiden til et pulpitor over kvinderne. De var ringeagtede og lugtede af fisk. Der var ofte kontrovers om pladserne, så præst og degn måtte gribe ind. Ved dødsfald i Strandhuse skulle kisten bæres til Eltang Kirke. Traditionen blev, at der skulle gøres holdt 1,5 km før kirken på Slette-skovvej til en dram eller to. Man skulle huske at gemme lidt til præsten, der ventede ved kirke-lågen.

5.7 – Frørup Kirke:

Frørup Kirke fra omkring 1150 er en overordentlig bred romansk kirke. Er stærkt omsat, og næppe andet end korets sokkel og skibets

nordmur er forblevet urørt. Kirken ligger højt på en flad bakkeskråning nordøst for byen.

Tårnet, der har haft et højt, blytækt spir, fik i 1758 saddeltag. På tårnet ses bogstaverne H.I.K. og N.M. anno 1752, Hr. Jørgen Kastrup og Niels Mygind, begge præster i Stepping og Frørup. Samme bogstaver ses på altertavlen med relief-skåret fra 1752, som er udført af Jochum Nielsen, Frørup, og malet af Kield Maler, Stepping.

5.8 – Harte Kirke:

Harte Kirke, bygget i 1200-tallet i romansk stil. På kirkens nordside kvadersten i mange farver og størrelser. Her 3 tilmurede vinduer og en kvindedør: Kirkens sydside med spidsbuede vinduer i gotisk stil. Kirken tækket med bly, våbenhuset med tegltag. Adgang til kirken gennem den gamle mandsdør i våbenhuset. I kirkeskibet, hvis størrelse og hvidhed overrasker; står granit døbefont, altertavle med to våbenskjolde, prædikestol, lydhimmel, pulpitor fra 1600-tallet og et kirkeskib.

5.9 – Hejls kirke:

Hejls Kirke er en mindre middelalder landsbykirke og er frit beliggende i den sydlige ende af Hejls by.

Kor og Skib er bygget i romansk stil, omkring 1150-1200. Tårnet er fra gotisk tid omkring 1400-1450.

Oprindelig lå våbenhuset med indgang fra syd, men er i 1880 bygget til, i kirkens vestende. Sakristiet er bygget til i 1781.

Kirkens sengotiske altertavle er skænket til kirken af "Biskoppen af Slesvig" i 1471. Prædikestolen i renaissancestil er fra omkring 1620.

5.10 – Hjarup Kirke:

Hjarup Kirke ligger i den idylliske landsby Hjarup - omgivet af gamle gårde - overfor den smukke fredede bindingsværkspræstegård. Hjarup Kirke er oprindelig en romansk stenkirke. Den har gennemgået en markant ombygning ledet af L. A. Winstrup. Det kan fx ses i sokkelsten med skråkant og hulkant samt kampesten af tilhuggede marksten. Hjarup Kirke har et forholdsvis bredt kirkeskib og kor. Gulvet er belagt med ølandsfliser. Klokkestabelen er fremstillet af egetømmer fra den lokale præstegårdsskov.

5.11 – Immanuelskirken (Kristkirken)

I Kristkirkens Sogn i Kolding er opført i røde teglsten i 1931 under ledelse af arkitekt Ernst

Pedersen. Kirkerummet bag de to karakteristiske tårne har plads til ca. 150 personer, og den enkle fremtoning både ude og inde vidner om, at kirken er blevet til for få midler. En række af kirkens effekter er således købt brugt eller givet som gave. Værd at bemærke er dog glasmosaikken over alteret, som var den anerkendte kirkekunstner Arne Haugen Sørensen's første kirkeopgave.

5.12 – Jordrup Kirke:

Jordrup Kirke er bygget i 1885 efter tegning af arkitekt Fussing, Kolding. Bygmester var Peter Thomsen, Vester Nebel, og tømrermester J.P. Sørensen, Alminde. Kirken er opført af røde teglsten. Den består af skib, kor og tårnbygning med spir i stil med Roskilde Domkirke. I tårnet er ophængt to klokker, hvoraf den ældste og mindste bærer den latinske indskrift "Campria". Granitdøbefonten, som har "rebsnoning" på kummen, er fra det 12. århundrede. Kirken fremtræder stort set, som da den blev opført.

5.13 – Kolding Valgmenighedskirken:

Kolding Valgmenighed blev oprettet i 2003 i tilslutning til Dansk Oases menighedsnetværk. Vi er omkring 200 medlemmer i alle aldre og 100-120 til hver gudstjeneste. Vi oplever, at

Gud fortsat velsigner os med vækst!

Til vores gudstjenester er der minikirke for 0-4 årige, børnekirke for 5-9 årige, SundayBusiness

for 10-14 årige. Ud over gudstjenesten er der mange mindre fællesskaber og aktiviteter i løbet af ugen.

I 2014 fik vi egne lokaler på Industrivej 12 i Kolding. I maj 2022 indvier vi vores nye kirkesal med plads til 300 gudstjenestedeltagere. Det GLÆDER vi os til!

5.14 – Kristkirken:

Kristkirken er opført i 1923-1925 af arkitekterne Svane og Jørgensen med tydelig inspiration fra Københavns Domkirke.

De 800 siddepladser dækkes af et kassetteret tøndehvælv, der hviler på en søjlerække langs væggen. Karakteristisk for den nyklassicistiske byggestil er udsmykningen enkel. Værd at bemærke er dog Anne Marie Carl Niensens relief over hoveddøren, og Thorvaldsens Kristus-figur over alteret. Facaden præges af det 40 m. høje tårn og to embedsboliger, som i dag huser kirkens kontorer og mødelokaler.

5.15 – Lejrskov Kirke:

Lejrskov Kirke er fra 1200-tallet, bygget af kvadersten. Den romanske bygning bestod af kor og skib. Våbenhus og tårn er senmiddelalder tilføjelse. Gennem århundreder er der foretaget store ændringer udvendig og indvendig. Kirkerummets nuværende udseende præges af en restaurering fra 1950 ledet af arkitekt Holger Mundt. Her blev bl.a. de gamle egetræsbjælker i

loft på kor og skib afdækket. Alterskranke, knæfald, prædikestol og orgel er fornyet siden. Desuden kalkmaleri fra 1525 og granitdøbefont.

5.16 – Nørre Bjert Kirke:

Nr. Bjert Kirke blev bygget i 1889 og dækker landsbyen Nr. Bjert, Drejens og Strandhuse. Altertavlen er malet af Johs. Th. Skovgaard. I koret er der glasmosaikker, også lavet af Johs. Th. Skovgaard. Kirkens orgel er bygget af Th. Frobenius i slutningen af 1990'erne. Altersølvet, kande, kalk, disk og oblatæske, er lavet i 1937 af Kolding-sølvmeden Karl Gustav Hansen. I 1939 fik kirken ny prædikestol, tegnet af arkitekt Gunnar Biilmann Petersen. Prædikestolen blev senere farvelagt.

5.17 – Sankt Nicolai Kirke:

Sankt Nicolai er Koldings ældste kirke. Kirken er bygget ca. 1250 og har tæt tilknytning til

Koldinghus. Af den oprindelige bygning er grundformen bevaret med kor, et bredt midterskib og to smalle sideskibe.

Frederik II lod i 1575 opføre et kapel til "privat andagt" – i dag kaldet nordre korsarm. Kirken fik det udseende, vi kender i dag, i 1885-1886.

I kirkens kor ses de imponerende glasmalerier, som afløste de glasmosaikkerne fra 1886, som ødelagdes i forbindelse med en bombesprængning i 1945.

5.18 – Seest Kirke:

Seest Kirke består af et romansk kor og skib. Mod vest er et senmiddelalderligt tårn. Tårnet er skalmuret med små sten i krydsforbandt, der øverst mod vest er prydet af Frederik VI's kronede monogram i jern 1837. Loftet består af flade bjælker og væggene i skib og kor er af marksten. Seest Kirke er højt beliggende i terrænet omgivet af en smuk kirkegård og stendige, der omkranser den ældre del af kirkegården. Den højtliggende placering betød, at der fra kirken var udsyn ned til Kolding Fjord.

5.19 – Simon Peters Kirke:

Simon Peters Kirke er en moderne kirke beliggende i det grønne og indviet den 2. september 1979.

Arkitekt Holger Bech-Jensens kirkebygning er enkel og minimalistisk. I kirkens foyer er to mosaikker med scener fra

disciplen Simon Peters liv. Kirkerummets gyldne alterudsmykning er livets træ omkring korsets træ. Alterbord samt døbefont er muret op af kirkens grund. I kirken forefindes to krucifikser; bronzefiguren "Den hellige familie" samt en billedvævning af Berit Hjelholt: "Hjemkomst".

5.20 – Skanderup Kirke:

Skanderup Kirke er en romansk kvaderstensbygning fra formentlig o. 1200. I senmiddelalderen opførtes tårnet, som 1871 forsynedes med det med det nuværende spir. Den gamle sydportal blev i 1862 flyttet hen som indgang i tårndelen.

Norddørens tympanon er et nærmere eftersyn værd. Den forestiller Kristus med Paulus og Peter. Den samme komposition ser man i Vamdrup og Andst kirker. Det ældste af inventaret er den romanske døbefont, desuden er der bl.a. den senmiddelalderlige højaltertavle.

5.21 – Skanderup Valgmenighedskirke:

Skanderup grundtvigske Valgmenighed blev oprettet ved en sammenslutning af 20 familier i Hjarup og ca. 100 familier i Skanderup Sogn

ved kgl. resolution af 15. april 1910. Dannelsen af valgmenigheden medførte stor splittelse i sognet. Naboer talte ikke sammen, og børnene måtte ikke lege sammen. I 1922 fik man egen kirke. Mejeriet i byen var lukket. Valgmenigheden købte bygningen og indrettede den til kirke. I dag er de skarpe kanter er væk, og Valgmenigheden har et fint samarbejde med alle sogne.

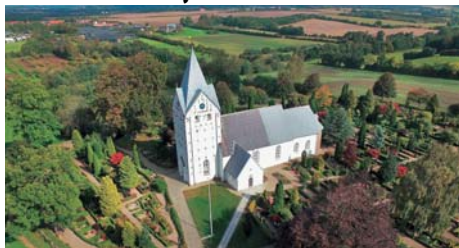
5.22 – Stepping Kirke:

Stepping Kirke fra omkring 1150 er en af landets ældste stenkirker. Tårnet vender mod øst, en sjældenhed, som kun er tilfældet for 5 andre kirker i Sønderjylland. I 2007 flyttes kirkens stolthed, det ældgamle tympanon over indgangsdøren, til våbenhuset. Den tilmurede kvindedør skimtes stadig på kirkens nordside.

Alterbordet er muret i munkesten samtidig med tårnets opførsel, og over alterbordet ses den smukke altertavle, som kan dateres tilbage til 1612. Kirken har Sønderjyllands ældste prædikestol fra 1558.

5.23 – Sønder Bjert Kirke:

Kirken er fra 1100-tallet, bygget under Valdemar den Store. Tårn, sakristi og våbenhus blev først tilføjet i 1400-tallet. Seneste renovering af

kirken er fra 2015, hvor bl.a. bænkegavle blev lavere, og prædikestolen blev flyttet ind i skibet. Det store krucifiks er fra midten af 1200-tallet og kirkens ældste inventar. Prædikestolen er fra 1607, skåret af Hans Dreyer ligesom altertavlen. I den nordre del af korbuken ses det eneste tilbageværende kalkmaleri. På murpiller i koret er relieffer af Moses og Jesus.

5.24 – Sønder Stenderup Kirke:

Sdr. Stenderup Kirke er en stor landsbykirke, hvis ældste dele er opført i slutningen af 1100-tallet. Kirkens indre fremstår overraskende lyst pga. den åbne altertavle, den særlige farvesætning, det flade loft med stukdekorationer samt lys-tæpperne i koret. Antependiet med Andreaskorsket er vævet af Grethe Balle. På væggene ses et krucifiks fra 1200-tallet, præstetavler tilbage til 1414 samt gipsrelieffer udført af billedhuggeren Anne Marie Carl Nielsen, som er født i sognet. Kirken, konfirmandstuen og haven ved siden af kirken er omdrejningspunkt for byens kirke- og kulturliv.

5.25 – Sønder Vilstrup Kirke:

Sønder Vilstrup Kirke er bygget ca. år 1200 af marksten. Kirken ligger på det højeste punkt mellem Eltang, Lilballe og Nr. Stenderup. Sdr. Vilstrup Kirke blev placeret efter uenighed. To stude blev sluppet løs, og deres natlogi blev bestemt som kirkens placering. Måske har der fra helt gammel tid været en lille landsby,

Præstegården har altid ligget i Nr. Stenderup på tre forskellige steder.

5.26 – Taps Kirke:

Taps Kirke menes at være opført i Svend 2. Estridsens tid (1047-1074). Det meste af kirken er bygget, som den ser ud i dag. Dog er norddøren blevet tilmuret og syddørens portal flyttet til våbenhuset, som blev bygget i slutningen af 1800-tallet.

Kirken består af skib og kor med apsis, som er romansk, bygget af granitkvadre på granitsokkel. Tårnet er fra den senere middelalder, bygget af granitkvadre og røde mursten og med flere ombygninger, så det nu har et firsidet spir med trappehus mod nord.

5.27 – Tyrstrup Kirke:

Tyrstrup Kirke blev opført i 1862-63 af arkitekt L. A. Winstrup som erstatning for romansk kvaderstenskirke, som lå, hvor kirkegården ligger i dag.

Det er en stor korskirke med tårn mod vest. Kong Christian X red d. 10. juli 1920 over grænsen til Sønderjylland, og landsdelen blev forenet med Danmark igen. Tyrstrup Kirke var rammen om en andagt i dagens anledning, og kirken kaldes derfor genforeningskirken. Kongen knælede under andagten spontant foran alteret. Relief heraf i våbenhuset.

5.28 – Vamdrup Kirke:

Nærmer man sig Vamdrup fra vest, ser man på lang afstand det 29 m. høje kirketårn røge højt op. Kirken nævnes første gang under Ribe Stift i 1280.

Vamdrup Kirke er bygget i romansk stil. Selve skibet er opført i kvadersten, og formodentligt fra omkring år 1200. Kirken er stor og rummelig; der er 15 meter til tagryggen af det blybelagte tag, og dermed er kirken en af Jyllands største kvaderstenskirker.

Kirken har haft flere private ejere op gennem tiderne indtil 1913, hvor den overgik til selveje.

5.29 – Vejstrup Kirke:

Vejstrup Kirke, som er beliggende midt i Sjølund, er en kombination af nyt og gammelt. Den oprindelige kirke, som stammede tilbage til 1070, var i så dårlig en stand, at det i 1830-erne blev besluttet at nedbryde den og opføre en ny. Kun det markante tårn, som er fra 1500-tallet, og som er forsynet med et pyramidespir, blev bevaret.

Kirken er præget af nyklassicismen. Altertavlen er et maleri fra 1875, Kristus og den samaritaniske kvinde. I tårnrummet ses en sengotisk fløj-tavle fra ca. 1520.

5.30 – Vester Nebel Kirke:

Kirken er fra den romanske stilperiodes tid,

bygge i 1100–1200-tallet. Den har skib og kor og mod vest et tårn fra den seneste middelalder. Tårnet har hvælvet underrum med spidsbue til skibet, der har fladt bjælkeloft. Kirkeklokken er fra 1946. Kirken er senest restaureret i 1988-89. Orgel er fra 2000. Døbefonten, en romansk granitfont med glat kumme og lav fod.

Altertavlen er et maleri af Peter N. Møller fra 1889 og forestiller Kristus og Peter på søen. På væggen mod syd hænger den gamle altertavle fra omkring 1575, en luthersk fløjaltertavle med ramme i ung renaissance. Den mest interessante af kirkens ejendele er prædikestolen. Den er i næsten ren sengotisk stil, en af de skønneste prædikestole fra den periode.

5.31 – Viuf Kirke:

Blandt vores landsbykirker er Viuf Kirke en lille perle. I korgavlen ved soklen er indsat en enestående granitskulptur; en troende Kristus. Skulpturen viser Kristus i siddende stilling med hænderne oprakt til hver side for at velsigne, og henover brystet et bredt bånd fra den ene skulder til den anden, hvor der på latin står "Ego sum via veritas et vita" (Jeg er vejen sandheden og livet). Mange kan berette, at de ældre tidligere altid tog hatten af, når de gik forbi kirkens østgavl.

5.32 – Vonsild Kirke:

Vonsild Kirke afløste en middelalderlig stenkirke fra omkring 1200 og er opført i 1824-25 i klassicistisk stil. Arkitekten bag var kgl. Hofbygmester C.F. Hansen. Grundstenen blev nedlagt d. 5. juni 1824 af Frederik d. 6., og kirken blev kaldt Frederikskirken. Kirken har været igennem flere store restaureringer sidst i 1995–97, hvor tårnet blev ført tilbage til det oprindelige, og 2012-13 en større indvendig istandsættelse, hvor prædikestolen blev flyttet til dens oprindelige placering i apsis.

5.33 – Ødis Kirke:

Ødis Kirke er en dansk kirke som ligger i Ødis Sogn. Kirken blev opført i 1857. Den blev tegnet af stadsbygmester L. A. Winstrup, og er senest blevet restaureret i 2004. Inden den nuværende kirke blev bygget, lå en middelalderkirke på stedet. Fra den er det kun døbefonten, som endnu er bevaret. Ødis Kirke er aktiv i sognet og danner ramme for meget fællesskab som f.eks. koncerter og babysalmesang.

Vejle Provsti

Vejle Provsti spænder vidt. Nyt og gammelt lever side om side. Jellingstenene og højene, Egtvedpiggen og de mange gamle middelalderkirker minder os om, at der har levet folk her længe før os. Den nyfundne Vindelev-guldskat vidner også om tidligere rigdom og handel i området.

Dale (Vejle Ådal, Greisdalen og Mølholmdalen) og bakker, fjord og skove, fed muld og hede-jord finder man her.

Men der kommer også nyt til. Folk flytter til området, og de kan også glæde sig over moderne kirker og ny kirkekunst og gøre brug af provstiets nye kirke- og kunstfolder. Kirkelivet i sognene er mangfoldigt, og provstiets sogne har sammen ansat ungdomspræst og diakonipræst til særligt at tage sig af byens unge og gadens folk.

Provstiet har 32 kirker og mange flotte og velbenyttede sognehuse. De lokale kirkegårde bliver passet med omhu og respekt, og er altid et besøg værd. I Vejle by er der fire store fælles kirkegårde for de fire bykirker.

6.1 – Balle Valgmenighedskirke:

Balle Valgmenighedskirke blev indviet den 26.4.1885. Kirken ejes af valgmenigheden og bygger på grundviske værdier. Kirken er tegnet af Andreas Bentsen og har en ottekantet centralbygning med korte korsarme. Kirken er opført i røde teglsten. Kirken har en speciel indretning med døbefonten i midten. Den enkle prædikestol er opsat midt på kortrappen. Maleriet i altertavlen blev udført i 2016 af Anette Harboe Flensburg og kaldes: Opstandelsen. I præstegårdens vugge, ligger børnene indtil de bæres til dåb.

6.2 – Bredballe Kirke:

Bredballe Kirke er indviet i 1907. Opført efter tegninger af arkitekt N. P. Jensen. Blev bygget på et lokalt initiativ og med indsamling af lokale midler. Dog også med et større beløb fra staten. Sognet blev først i 1977 udskilt som et selvstændigt sogn. Indtil da var Bredballe en del af Hornstrup Sogn. Området har, siden kirken blev bygget, udviklet sig fra at være et tyndt befolket fisker- og landbrugsområde til at være et stort boligområde med flere skoler m.m. Kirken er altid velbesøgt, og der arbejdes på muligheden for en renovering og udvidelse.

6.3 – Bredsten Kirke:

Bredsten Kirke består af kor og skib fra romansk tid samt et sengotisk tårn, men den er

domineret af en ombygning i 1740'erne ved etatsråd Gerhard de Lichtenberg. Arkitekten Nicolaus Hinrich Rieman lod en løgkuppel med ottekantet spir sætte på tårnet.

Prædikestolen har figurer af Moses, Kristus og Melkisedek, det Lichtenbergske våbenskjold på alle stolegavle, og "himlen" over døbefonten. På hver side af alteret findes præste- og degnestolen, som er forsynet med hver sit bibelcitater.

6.4 – Brejning Kirke:

Brejning Kirke ligger højt og frit med udsigt over Vejle Fjord fra sydsiden. I 1936 nedsattes en komité med det formål at rejse en institutionskirke for de psykisk handicappede på Den Kellerske Anstalt. I slutningen af 1950'erne blev den, af økonomiske grunde, tillige tænkt som sogne- og filialkirke til Gauerlund kirke. Kirken og kirkens inventar er tegnet af professor Mogens Koch i 1941 og opført i 1965-1967.

6.5 – Egtved Kirke:

Egtved Kirke (ca. 1170). En af landets længste, romanske landsbykirker. Delvist ombygget og restaureret flere gange – senest omkr. 1970, hvor en dødendansefrise fra slutningen af 1400-årene dukkede op på kirkens nordvæg under de markante fyrretræspaneler. Kirkens døbefont er jævnaldrende med kirken, den smukt udskårne altertavle fra 1420'erne og prædikestolen fra

omkr. 1600. Altertavle og prædikestol fremstår i klare farver med bladguldsudsmykning. To klokker fra hhv. 1595 og 1975. Orgel på 17 stemmer.

6.6 – Engum Kirke:

Engum Kirke er en romansk frådstenskirke med kor og skib opført før 1150. Fra senmiddelalderen et tårn i vest og et våbenhus i syd og i kirkerummet murede hvælv som erstatning for det flade træloft over kor og skib. Kirken har et righoldigt, udsmykket rokokoinventar med historik og tilknytning til Tirsbæk Gods. I korbuen et romansk kalkmaleri med Kain og Abel. Døbefonten i granit er mere end 800 år gammel, og orglet er fra 1758, udført af kongelig orgelbygger Amdi Worm, der boede i Engum.

6.7 – Gauerlund Kirke:

Kirkens skib og kor er opført i 1100-tallet. Nuværende tårn er rejst i 1918, som erstatning for et tidligere tårn med blyhat, der revnede. Tilbygningen på korets nordside er et nedlagt gravkapel.

Kirken blev i 1960'erne renoveret og fremstår enkelt udsmykket og meget lys med sine 4 store sydvendte vinduer.

Altertavlen er fra omkring 1600 og skænket af Casper Markdanner, Lensmand på Koldinghus. Øverst er tavlen forsynet med Frederik V's monogram. Prædikestolen stammer fra 1600-tallet og har lighed med Sct. Nicolai Kirke, Kolding.

6.8 – Grejs Kirke:

Grejs Kirkes røde murstensbygning står som et vartegn, når man kører ind mod Grejs by. Kirken er opført i 1882 på resterne af den gamle, forfaldne kirke fra 1100-tallet, der var lavet af frådsten fra egnen. I våbenhuset hænger en tavle over kirkens præster tilbage fra 1500-tallet. Kirken fremstår smukt vedligeholdt med et nyt Frobenius-orgel fra 2020, hvoraf nogle af piberne er genbrugt fra det oprindelige orgel fra 1882. Både altertavle, prædikestol og døbefont stammer fra den gamle kirke.

6.9 – Grejsdal Kirke:

Ved dens opførelse som kapel i 1959 var

Grejsdal Kirke banebrydende i sit arkitektoniske udtryk, og den var den første kirke (indviet som kirke i 1962) i provstiet, der brød med traditionalismens formsprog. Kirkens indre er præget af en mængde uregelmæssige murspalter med glasmursten i stedet for egentlige vinduer, der giver et fascinerende lysindfald i kirken. I 2003 fik kirken en ny alterudsmykning af Erik Heide med titlen "nadveren", indeholdende 13 personer med lysende glories.

6.10 – Gårslev Kirke:

Gårslev Kirke ligger markant i landskabet, synlig fra alle sider, når man nærmer sig Gårslev. Med sit røde tårn og delvis hvide, delvis grå skib og kor drager den øjet til sig. Kirken er bygget ad flere gange. Der er to slags byggematerialer: kvadersten og tegl. Ældst er den østlige del med kor og skib, bygget i 1100-tallet af fint tilhugne kvadre. I korets sydside ses en sjældenhed: et lavt siddende rundt vindue. Her har der været en åbning, hvorigennem præsten kunne række de pedalske nadveren.

6.11 – Hornstrup Kirke:

Den nordlige korside har en dekoration af flade nicher i muren, der ikke er gennemgående pga. af skifte af bygmester. Prædikestolen er i rokokostil fra 1770'erne, skænket af ejerne af Tirsbæk Slot. Altertavlen fra ca. 1580 skænket af daværende ejer af St. Grundet og endelig et nyt alterbillede i 1914. I 1980'erne afdækkedes

kalkmalerier i koret. Foruden Kristus på regnbuen tv. himmelborgen og th. helvede, som gabet på et udyr. Hele kirkens loft består af hvælvinger. I våbenhuset er en udskåret træfigur: Moses med sin stav og Lovens tavler – en figur, som ofte anvendtes til at bære prædikestolen, så de Ti Bud bærer evangelieforkyndelsen. Indenfor døren i skibet står en pengeblok fra det 18. århundrede, har været anvendt til kollektindsamling.

6.12 – Hover Kirke:

Hover Kirke er formentlig bygget i det 12. århundrede.

Kor og skib er fra den romanske tid, bygget af frådsten og munkesten. I den senere Middelalder fik koret hvælving, mens skibet beholdt sit bjælkeloft, og samtidig højnedes tårnet, der nu kun er $\frac{1}{2}$ m højere end skibet.

Det særlige ved kirken er dens moderne kunstudsmykning af Mogens Jørgensen. Som det første nonfigurative kunstværk i en danske kirke vakte udsmykningen af loftet og siden alterpartiet og en glasmosaik debat i 1950'erne.

6.13 – Hvejsel Kirke:

Hvejsel Kirke er opført ca. år 1150 og består af et romansk kor og skib samt et vesttårn. Midt i 1500-tallet opførtes et kapel (sideskib) ved skibets sydside. Altertavlen er bygget i 1595 og er sidst istandsat i 1951. I sideskibet hænger en

altertavle fra 1875. Prædikestolen er et fint billedskærerarbejde dateret 1582 med Frederik II's navnetræk. I 1526 måtte kirken aflevere den ene af de to klokker til kongen, der havde brug for metallet til at fremstille kanoner. Med hjælp fra en donation fra Mærsk fik kirken en ny klokke i 2013. Tagene er beklædt med bly, som senest blev udskiftet i 2018. I sideskibet blev der samtidigt skabt yderligere et rum i kirken, med anvendelse til undervisning, kirkekaffe samt et sted, hvor børnene kan tegne og bladre i en bog.

6.14 – Højen Kirke:

Højen Kirke er en middelalderkirke.

Det meste af kirken blev skalmuret i midten af det 19. århundrede samtidig med en ombygning af blandt andet koret.

Kirkens to kalkmalerier er begge meget bevarelsesværdige. Det største og mest interessante er fra begyndelsen af det 13. århundrede. Motiverne illustrerer en helgenlegende og en kamp mellem ryttere med lanser og skjolde. Desuden ser man rester af en romansk frise. Det andet kalkmaleri er fra omkring år 1500 og illustrerer et syndefaldsmotiv.

6.15 – Ildved Kirke:

Ildved Kirke er opført i 1908 efter tegninger af bygmester Andreas Bentsen, Vallekilde. Kirken er bygget i røde mursten i den nyromanske stil.

Kirken er meget enkelt i sit udtryk. Prædikestolen er i fem fag, rundbuede fyldninger og omløbende buerise foroven. Samme buerise pryder kirkebænkernes fyldningsgavle. Altermaleriet er fra 1920 og viser Den fortabte søns hjemkomst. Døbefonten er af maskinhugget granit, og det glatte dåbsfad er af sølv. En krucifiksfigur fra 2008 er støbt i (delvist irret) bronze. I 2003 blev skifertaget skiftet ud, og i 2016 fik pladsen foran kirken ny belægning med blik for en bedre tilgængelighed.

6.16 – Jelling Kirke:

En kirke kan næppe stå på et sted, der er mere betydeligt for kristendommens historie i Danmark end Jelling Kirke. Kirken ligger mellem de to høje, og lige uden for kirkedøren står de to store runesten. Det hele omkranses af den hedenske skibssætning og markeringen af palisaden. Monumentområdet er optaget på UNESCOs verdensarvsliste.

Kirkerummet er domineret af den udsmykning, som blev lavet i år 2000 som markering af årtusindskiftet. Den er skabt af kunstneren Jørn Larsen.

6.17 – Jerlev Kirke:

Jerlev Kirke o. l. 150. med sengotisk tårn fra o. 1500. Tårnet restaureret 1851.

Altartavle fra omkring 1678 nu med maleri udført af Ole Søndergaard i 1944. Vævet antependium og alterbeklædning fra 2011 udført af kunstnerne Inge-Lise og Flemming Bau. Prædikestol og lydhimmel udført i renæssance-

stil og er fra o. 1626.

Malerier på prædikestolen – muligvis fra omkring 1633 og genopdaget i 1932. Kalkmalerier i korbuen er fra midten af 1500-årene Romansk granitdøbefont. Klokke fra o. 1400 Frobenius-orgel 7 stemmer fra 1979.

6.18 – Kollerup Kirke:

Kollerup Kirke er en middelalderkirke, der gennem århundreder har haft tilknytning til Brandbjerg Hovedgård - nu Brandbjerg Højskole, hvorfra døren mellem våbenhus og skib stammer: Ved denne dør ses gipsfiguren 'Enkens skærv', som er skænket og udformet af kunstneren Elias Ølsgaard, der er født i Kollerup. Altartavlen er en trefløjet Maria-tavle og er fra tiden lige før reformationen. Den blev nedtaget efter reformationen, men blev ophængt igen ved en restaurering af kirken i 1950.

6.19 – Løget Kirke:

Den yngste kirke i Vejle Provsti er fra 2004 og sammenbygget med sognegården, der rummer mødelokaler, kontorer, køkken, toiletter og en stor kælder. Løget Kirke fremtræder meget lys i sit indre, idet kirkerummet er hvidkalket og højloftet med et gulv af lyse marmorfliser. Kirkens arkitekt, Kuno Mielby, har tegnet prædikestolen og kirkebænkene samt alterbordet og døbefonten, der er udført i mørk poleret granit, mens dåbsfadet og dåbskanden er udført i klart glas af glaskunstneren Tobias Möhe.

6.20 – Mølholm Kirke:

I Mølholm Kirke fortæller mindepladen i våbenhuset, at det er Bertel Nielsen og hans hustru, der skænkede kirkebygningen, som stod færdig i 1952. Kirkerummet er et meget lyst rum og præget af Albert Bertelsens alterbillede fra 1994. De tre urgamle symboler mødes i billedet: lyset, livstræet og fisken. Kirken har et stort åbent kor. Altergitteret er et smedjersarbejde udført af bygmesterens bror, smedemester Thomas Nielsen. Det har motiver fra skabelsen og Jesu dåb.

6.21 – Nørremarkskirken:

Nørremarkskirken er opført i rødbrune mursten i 1976 og tegnet af Holger Jensen. Dens grundplan udgør en kvart cirkel, og fra rundingen hæver taget sig, så kirkerummet åbner sig mod den høje østsvæg, der i 2013 blev udsmykket af Peter Brandes. Med udgangspunkt i den bibelske sædemandsfigur har han skabt en forgyldt, symbolklædt altervæg, en altartavle samt alter, døbefont og prædikestol.

I bygningen er der desuden kontorer samt møde- og undervisningslokaler, og på kirkepladsen står et klokketårn.

6.22 – Sankt Johannes Kirke:

Sct. Johannes Kirke blev indviet 28. september 1941. Kirken er tegnet af en af datidens store kirkearkitekter H. Lønborg-Jensen og er opført som en klassisk middelalderkirke med både romanske og gotiske stiltræk. Kirkerne, som blev opført på denne tid, skulle med deres tårn, skib og kor ligne de ældste danske kirker: Prædikestolen er udført som en renaissancepastiche, medens altertavlen er en efterligning af den sengotiske fløjaltertavle. I apsis har kunstneren Ole Søndergaard malet en dommedagsscene.

6.23 – Sct. Nicolai Kirke:

Opført i ca. 1250 og Vejles ældste hus. Siden tilføjet søndre sideskib og to korsarme. Nu-værende tårn blev opført i 1888. Seneste store restaurering er fra 2018-19 af EplusN Arkitektur. Anders Kirkegaard har malet det ny alter fra 2021, mens portrætterne af Luther og Melancthon er af Lucas Cranach den Yngre. Herremanden de la Mares Kapel rummer renaissancekister og udstillingskiste, skænket af Frederik 6. til Dronning Gunhild, et moselig fra jernalderen. Nordmuren indeholder 23 indmurede hovedskaller.

6.24 – Skibet Kirke:

Skibet Kirke er fra 100-tallet og ligger smukt midt i Vejle Ådal. I 1200-tallet flyttede man en romansk tympanon med et relief af en løve, der æder en hare, fra skibets syddør til vestgavl. Man har således allerede tidligt været opmærksom på dette for kirker sjældne motiv. Kirkens kalkmalerier stammer fra 1200-tallet. Østvæggens øvre frise forestiller dels Lazarus' opvækkelser, dels forklarelsen på bjerget – klassiske, bibelske motiver – mens den nedre frise detaljeret illustrerer ryttere, et tempel og gralen fra legenden om den hellige gral. Farverne i kalkmalerierne var i 2017 bestemmende for farvesætningen af inventaret, og kirkens indre fremstår derved afbalanceret.

6.25 – Skærup Kirke:

Skærup Kirke er en traditionel landsbykirke fra 1100-tallet. Men kirken blev i slutningen af 1800-tallet revet ned, og genopført i 1883. Døbefonten stammer efter al sandsynlighed fra 1100-tallet, hvor den første stenkirke blev opført. Fonten er interessant dekoreret med figurer, der er indrammet af 12 rundbuer. Kirkens karakter udfoldes gennem altertavlens Madonna. Den veludførte Maria-figur sætter sit aftryk på hele kirkens rum.

I korets nordlige del hænger et hoved, der oprindeligt stammer fra et krucifiks. Hovedet bærer romanske træk og kan derfor måske dateres helt tilbage til 1200-tallet. I tårnrummet er en række gravminder – såkaldte 'ligtræer' – placeret op ad væggen.

6.26 – Smidstrup Kirke:

I Smidstrup Kirkes kor fra syd, kan man se en lille spalte nederst i muren, som tidligere har været en åbning ind til kirkerummet – formålet er ukendt – måske så pedalske kunne modtage nadveren uden at komme ind i kirken. Spalten kan have været afløb fra den vask som præsterne vaskede deres hænder i inden messen – og endelig kan den have været en udkigsåbning til brug ved begravelser.

Koret har dekorerede hvælvinger i røde og gyldne farver. Her ses lignelsen om vintræet, som bliver udfoldet med grene og blade, der breder sig overalt. Skibets vinduer er kommet til senere, så oprindeligt var der kun lys fra tre små vinduer i koret.

Altertavlen stammer fra slutningen af 1400-tallet og dens motiv kaldes 'nådestolen'.

6.27 – Søndermarkskirken:

Opført som kapel på byens nye kirkegård, Sønder Kirkegård, indviet i 1943. Arkitekten var Carl Hess-Petersen, Vejle. Efter henvendelser

fra ca. 350 husstande blev kapellet i 1948 indviet til kirke. Kirkens indre har gennem alle årene været meget enkelt. I 1977 fik kirken en ny døbefont og alterskranke tegnet af arkitekt N. E. Steensen, Vejle. Alterprydelser har altid bestået af et trækors. Det er omgivet af fire små billeder med kristne symboler udført i glas af elever på Søndermarksskolen.

6.28 – Vindelev Kirke:

Vindelev Kirke blev opført i midten af 1100-tallet og fik et tårn i 1884. En romansk døbefont og udskåret prædikestol fra senrenæssancen vidner om kirkens mangeårige historie, mens altertavlen fra 1994 vidner om en kirke i nutiden. Det er en altertavle, der ikke lader nogen uberørt. Den er malet og skænket af kunstmaleren Knud Nielsen, der flyttede til Vindelev og malede denne altertavle, som han kaldte "Den signede dag". Tavlen har fem fløje, der kan ses tre ad gangen, og med sit ekspressionistiske udtryk lader den farver og former fortælle om evangeliets uudgrundelige og livgivende budskab.

6.29 – Vinding Kirke:

Vinding Kirke menes opført omkring 1150 og er kendetegnet ved den strenge, men smukke enkelhed, der præger de romanske kirkers

arkitektur. I 2008 gennemgik kirken en større restaurering og fik bl.a. et nyt alterbillede, malet af Maja Lisa Engelhardt.

Særegent for Vinding Kirke er de to billedkvadre, som findes i kirkens syd- og nordmur. Her skal fremhæves figuren i sydturen, der sandsynligvis forestiller den sovende Jakob i Betel; stednavnet der også betyder 'Guds hus'.

6.30 – Vor Frelsers Kirke:

Vor Frelsers kirke, "den hvide kirke", er opført i 1907.

Kirken er opført med en sammenblanding af mange, hovedsageligt romanske og gotiske former med et højt 8 kantet kobberspir. Koret er smykket med 5 store glasmosaikker. Alterbordet er fremstillet af guldbelagt egetræ, som forestiller "den hellige nadver". Prædikestol og døbefont er udformet af finsk klæbesten og kridtsten.

I 2014 blev der opført et nyt kirkehus, som er sammenbygget med kirken og er samlingspunkt for et væld af kirkelige aktiviteter.

6.31 – Ødsted Kirke:

Ødsted Kirke (o. 1200) med senmiddelalderligt tårn. Trefløjet altertavle af Ravsted-typen fra o. 1500 med nådestol. I korets loft ses en malet stjerne med tredimensionel effekt.

Unikt loftsmaleri i kirkens skib fra o. 1780 forestillende Guds øje.

Krucifikset over korbuen – et såkaldt

lægmandskrucifiks – fra o. 1250. Middelalderlig bægerformet døbefont af granit. Prædikestolen og lydhimmel i renæssancestil og fra o. 1620. Kirkens klokke omstøbt i 1912. Bruno Christensen-orgel på 10 stemmer fra 1997-98.

6.32 – Øster Starup Kirke:

Øster Starup Kirke er en middelalderkirke. Kirken er opført i 1100-tallet i granitkvadre og med senere tilbygning af både tårn, våbenhus og kor.

Helt særligt for kirken er de romanske granit-skulpturer; bl.a. Skt. Jørgen og dragen, der findes ved døren ind til skibet.

En anden særlig historie knytter sig til dåbsfadet, der er skænket af familien til en amerikansk soldat, der i 1945 forulykkede ikke langt fra kirken. Af lokale blev han bjerget og senere begravet. Hans gravsted findes stadig på kirkegården.

Hedensted Provsti

Hedensted Provsti dækker Hedensted Kommune, oprettet ved kommunalreformen i 2007. Provstiet består af 33 landsogne med 35 kirker, incl. kirken i Møgelkær Statsfængsel. Før oprettelsen af Haderslev Stift hørte provstiet til Aarhus Stift. Nogle af sognene er stadig kirkeligt præget af arven efter ”De stærke jyder”, en lægmandsbevægelse fra begyndelsen af 1800-tallet, som modsatte sig oplysningstidens præg på kirke og skole og insisterede på bl.a. Kingos salmebog og frie skoler. Der er stor teologisk bredde i provstiet med en befolkning, der generelt stadig føler sig knyttet til deres sogn.

7.1 – As Kirke:

Der findes næppe mange kirker med så flot udsigt og så tæt på kysten. Fra kirken er der et flot view over As Vig og Kattegat. Den langstrakte kirke består af kor og skib, formentlig fra sidste halvdel af 1200-tallet, samt en række senmiddelalderlige udvidelser. Til trods for brugen af blandede materialer af kampesten og tegl fremstår kirken som helhed meget flot. I kirken er der brudstykker af kalkmalerier med bl.a. illustrationer til Æsops fabel om rævens og storkens gæstebud fra omkring 1515. Døbefonten er af Romansk granit.

7.2 – Barrit Kirke:

Stor fritliggende landsbykirke fra middelalderen, skalmuret med røde mursten i 1879. Gravkapel med 8 kister; der har interessant historie og er fra 1700-tallet. Altertavle fra 1731 af Jens Thrane, rammen af Viggo Norm fra 1918. Altersølv fra 1746, stagerne fra 1525-50. Ældste inventar er døbefonten fra 1250-75, dåbsfad fra 1575 udskiftet 2017 pga. slitage. Orglet er bygget af Frobenius, indsat i 1972, har 6 stemmer; eet manual og pedal. Kirkens historie knytter sig til Barritskov Gods.

7.3 – Bjerre Kirke:

Romansk frådstensbygning senest fra år 1200,

bestående af kor og skib, hvortil i senmiddelalderen er tilføjet et tårn i vest. Altertavlen fra omkring 1634 er i højrenæssancestil med alterbillede af Kristus og en angrende synder, malet af Anker Lund i 1892. Topfeltet har et oprindeligt maleri visende den opstandne. Kirken har korgitter (o. 1740), hvorpå er placeret en Maria-figur og en Johannes-figur (o. 1500), som tidligere var i korbuen. Kalkmalerier (o. 1510) i fragmenter i kor og skib.

7.4 – Daugård Kirke:

Daugård Kirke er opført i romansk tid. Byggematerialet var frådsten. Den har en høj sokkel med skråkant samt nogle usædvanlige blændingsfelter med rundbuefriser og lisener. I den senere middelalder skete der en række ombygninger, hvor materialet er munkesten. Korets østlige ende stammer fra denne tid. Ligeledes tårnet og våbenhuset. Endelig indbyggedes hvælvingerne. Tårnet har glatte gavle, våbenhuset blændingsmykket trappegavl. I korets nordmur ses en romansk lig sten med indskrift fra ca. 1200. Kalkmalerier fra ca. 1550. Døbefonten er en romansk granitfont med dobbeltløver.

7.5 – Glud Kirke:

Glud Kirke er en klassisk landsbykirke i romansk byggestil angiveligt fra omkring 1200-tallet. Der er siden hen kommet gotiske vinduer til. Kirken er kullet og har en fritstående klokkestabel på kirkegården. Skibet er bredt og rummeligt, og

koret blev i senmiddelalderen tilføjet hvælvinger. Der er plads til lidt over 200 mennesker i kirken. Kirken overgik så sent som i 1961 – og som den sidste kirke i Haderslev Stift – fra privateje til selveje.

7.6 – Hammer Kirke:

Hammer Kirke er lille og uden tårn, bygget af den lokale stormand på Hammergård sidst i 1100-tallet. Indviet til Maria Magdalene. Altertavlen er en kopi af Thorvaldsens Kristus-figur med to malede figurer: David med harpen og Moses med lovens tavlen. Tre figurer er bevaret fra den oprindelige altertavle fra 1400-tallet: En nådestol samt figurer af Maria Magdalene med salvekrukken og Barbara med tårnet. Læs den drabelige historie om Barbara på toerringhammersogne.dk/hammer-kirke.

7.7 – Hedensted Kirke:

Hedensted Kirke er en romansk bygning med apsis kor og skib opført af groft tilhuggede granitkvadre med flere figursten (løver og St. Mikael, der vejer sjæle). Den ældste del af kirken er bygget i perioden 1150-1175 og i 1939 udvidet med et ekstra krydshvælv, som bærer kirkens tårn. Kalkmalerierne i kirken kan dateres til 3 perioder; 1175-1225, o. 1475 og o.1550. Kirkens ældste klokke fra 1592 er støbt i en jordovn 20 meter fra indgangen til kirkegården.

7.8 – Hjarnø Kirke:

Hjarnø Kirke er en af landets mindste.

Oprindeligt en romansk kirke opført i rå granit. Den nuværende bygning består af kor og skib med våbenhus mod nord. Våbenhuset er vanskeligt at datere nøjagtigt og kan være bygget i middelalderen, måske først i 1500-tallet. Tagrytteren over vestgavlen er fra 1877. Her hænger en af landets ældste klokker. I kirken hænger et vikingskib fra 1955 med relation til skibssætningerne på øen. Kirkeorglet er fra 1859. Prædikestol og altertavle blev fornyet 1805, efter en brand i 1804 havde raseret kirken. Kirkebøssen er lavet af træ og omviklet af jernbånd.

7.9 – Hornborg Kirke:

Hornborg Kirke består af romansk kor og skib med et senere våbenhus mod syd. Den oprindelige bygning er opført af frådsten med kampesten og jernal i de nederste skifter: Opført uden egentlig sokkel. Kirken var kullet og betegnedes som en mindre landsbykirke. Tårnet blev tilføjet i 1931. Kirkens klenodie er glasmosaikken i østvinduet, som blev åbnet i 1973. Mosaikken er udført af Jens Urup. Tidligere hang der et alterbillede, som er en kopi af J. Skovgaards "Den gode hyrde". Kopien er malet af Troels Trier og hænger nu nyrestaureret og fint på kirkens nordvæg. I korbuen står en smuk, grovkornet granitdøbefont, som er ældre end den nuværende kirke.

7.10 – Hornum Kirke:

Hornum Kirke er fra 1100-tallet og har romansk kor og skib, der senere er forlænget mod vest.

Våbenhus er fra ca. 1550. Romansk døbefont af granit. Altermaleri "Emmaus" fra 1934, "Emmaus"-maleri fra 1700-tallet. Kirkeklokken er fra ca. år 1150 og dermed en af de ældste i Danmark.

7.11 – Hvirring Kirke:

Kirken er opført omkring 1200 og bygget af granitkvadre på skråkantsokkel og med flotte bevarede romanske vinduer. Kirken har blytag, og tårnet og våbenhuset er tilføjet i senmiddelalder. Kirkedøre mod nord og syd er stadig i behold.

Hvælvinger i koret og skibets østende er fra 1497, mens hvælvingerne i vestenden stammer fra byggearbejder iværksat af Claus Glambek, ejer til Rask Hovedgård, omkring 1589. Alterbordets forside er dekoreret med et maleri af J. Th. Skovgaard fra 1919, mens skille-muren til apsis er dekoreret med et stort altermaleri, der fungerer som alterprydelser, udført af Joakim Skovgaard i 1919. Syd for kirken ligger præstegården.

7.12 – Juelsminde Kirke:

Kirken blev opført i årene 1911-12 og indviet den 8. juni 1913. Den er udformet som en korskirke i gotisk stil med kamtakkede gavle på

korsarmene og et tregavlet kor. Det vestvendte firkantede tårn har pyramidetag. Den fremstår med hvidkalkede mure og rødt tegtag. I det indre er den overhvælvet.

Inventaret er udført i skønvirkestil. Døbefonten er udført i klæbersten. Altertavlen har et alter-

billede med korsfæstelsen. Prædikestolen, stolestaderne og korstolene er udført i udskåret egetræ. I de sydvendte vinduer er der glasmalerier.

7.13 – Klakring Kirke:

Klakring Kirke er formentlig først bygget omkring 1400, men kan rumme elementer af en ældre romansk kirke. Kirken gennemgik en større tiltrængt ombygning i 1860'erne, hvor der bl.a. blev tilføjet et lille tårn og våbenhus, ligesom den udvendige kalk blev fjernet, således den i dag fremstår i munkesten. Kirken har en romansk døbefont i granit med tovornamentik. Altertavlen fra 1918 forestiller "Den gode hyrde" og udført af Troels Trier efter Joakim Skovgaards billede. I 1979 blev Juelsminde Kirke udskilt som et selvstændigt pastorat fra Klakring Sogn.

7.14 – Klejs Kirke:

Højt beliggende i den lille landsby Klejs ligger Klejs Kirke, som er opført i 1908-09 på en grund skænket af proprietær Johan Levy, Kalsbøl, og indviet 31. januar 1909. Kirken er tegnet af arkitekt Vilhelm Ahlmann og er typisk for datidens småkirker. Kirken er hvid, har skifertag, tagrytter med spir, tresidet kor og

indgang i vestgavlen. Kirken er omkranset af den kileformede kirkegård hegnnet af tjørnehække. Ved kirkens 100-års jubilæum fik kirken en ny alterdug og udendørs lampe i bronze.

7.15 – Korning Kirke:

Korning Kirke ligger frit, flot og synlig fra tre indfaldsveje til byen.

Kirken er bygget i 1100-tallet, rejst af frådsten. I 1400-tallet kom krydshvælvingerne i kirkens kor og skib. Senere kom tårnet, bygget af munkesten. Den blev i 1700-tallet forsynet med det flotte Lichtenberg-spir med løgkuppel. I kirken er der det smukke udskårne korgitter fra 1704, som er placeret mellem kor og skib. Dørene her lukkes langfredag og åbnes igen påskedag. Præst og menighed råber så et trefoldigt: "Kristus er opstanden".

7.16 – Langskov Kirke:

Langskov Kirke, i senromansk stil, er indviet i 1880. De væsentligste dele af indretningen stammer fra sognets nedbrudte middelalderkirke. Ældst er en romansk granitdøbefont med løvemotiv. Fra tiden o. 1475 stammer et kor-buekrucifiks og en sengotisk altertavle med figurer af Maria med barnet, Skt. Erasmus og Skt. Jørgen. Tavlen fik i 2021 sin placering i koret og tilføjet inskription med reference til den hidtidige altertavles maleri, Emmaus, fra 1868 af F. C. Lund efter A. Dorph, der tidligere var ophængt i skibet.

7.17 – Linnerup Kirke:

Romansk kirke i granitkvadre. Om- og tilbygget i flere omgange. Viet til Skt. Peter. I kirken findes en romansk døbefont af granit, en prædike-stol fra 1725-1750 og en kirkeklokke støbt i Flensborg (1490?). Altertavlen er en kopi af efter Carl Blochs "Kristus i Emaus". Kirkens triumfmur er udsmykket med en stor fresko-dekoration udført 1924 af J. Th. Skovgaard visende temaet "Ligesom en hjort skriger efter vand – så skriger min sjæl til dig o Gud". Kirken var i privateje helt frem til 1. april 1969, da den overgik til selveje.

7.18 – Løsning gamle Kirke:

Løsning gamle Kirke står flot på hovedgaden, Vestergade, hvor Løsning by efterhånden er vokset op omkring kirken. Kirken er bygget i

1100-tallet af frådsten. Tagrytteren blev sat op i 1700-tallet, da det oprindelige tårn styrtede ned over kirken. Kirken har to klokker, den ældste fra 1594 og den nyeste fra 1972. Siden 1960'erne har kirken været for lille, hvilket resulterede i opførelsen af den ny Løsning Kirke i 2008. Den gamle kirke bruges derfor i dag kun til begravelser, vielser og som andagtsrum.

7.19 – Løsning ny Kirke:

Løsning ny Kirke er oprindeligt bygget i 2008 som en kirkesal med plads til 450 stole, da den gamle middelalderkirke længe havde været for lille. Kirkesalen blev indviet til kirke Palmesøndag i 2012. Kirkerummet har ikke nogen altertavle. I stedet vises salme- og bibeltekster på bagvæggen. Kirken har et lille orgel på pulpituret, som planmæssigt erstattes af et større nyt orgel i de kommende år. Kirken er bygget sammen med Kirkecenteret, som bruges til bl.a. børnekirke under gudstjenester.

7.20 – Møgelkær Kirke (Statsfængslet Møgelkær Kulturhus):

I 2005 blev en gammel fodermesterbolig revet ned for at give plads til et kulturhus med et smukt og unik kirkerum. Huset er bygget af fængslets håndværkere (værkmestre) med stor engageret hjælp fra de indsatte. Det meste af husets inventar er fremstillet i fængslet. Udsmykning i både kirkerummet og i cafeen blev skabt i samarbejde med indsatte, kunstneren Vibeke Skov, fængselspræst Lise Rind og ansatte.

Kulturhuset og Kirkerummet blev indviet i 2007. Der blev holdt en festlig og højtidelig gudstjeneste, hvor kirkerummet blev indviet ved Biskop Niels Henrik Arendt.

7.21 – Nebsager Kirke:

Nebsager Kirke, Hornsyld, er en romansk frådstensbygning, bestående af kor og skib, hvortil der i senmiddelalderen er tilføjet tårn i vest. Våbenhuset er fra 1869. Kirken tilhørte en årrække Skerrildgård, sognets hovedgård, og epitafier fortæller om brdr. Hoffmann. Altertavlen over korsnedtagelsen er malet af Sven Havsteen-Mikkelsen i 1999. Farverne er kraftfulde og går igen i kirkens inventar: Romansk granitdøbefont med dobbeltløver og to ekstra mandshoveder, som er et særtræk. Over døbefonten hænger en fontehimmel.

7.22 – Rårup Kirke:

Kirken, som sandsynligvis er opført i årene 1150-1225, bestod i sin første periode kun af skib og kor med fladt loft, men undergik i middelalderen mange ændringer. Der kom tårn, våbenhus, kapel mod syd og hvælvinger i kirkerummet til. I 1670 blev kapellet mod syd nedbrudt og afløst af det nuværende gravkapel mod nord med underliggende krypt. Tårnet blev dog taget ned, men genopbygget i 1942-43, hvor det afløste klokkestablen på kirkegården. Kirkebygningen er bygget af frådsten med sokkel af granit. 1865-67 undergik kirken en større hovedreparation. Efter reformationen var

kirken i kronens besiddelse indtil 1671. Herefter med skiftende ejere frem til, at den i 1917 overgik til selveje. I Gravkapellet mod nord hænger et stort epitafium, der sammen med våbenskjolde på altertavlen minder om adlens indflydelse på kirkens historie.

7.23 – Sindbjerg Kirke:

Sindbjerg Kirke blev opført i det 12. århundrede. I 1885 et nyt 35 m tårn. Kirkeklokken fra 1656 og omstøbt i 1906. Kalkmaleri på korets nordvæg. Kirkens altertavle er en nygotisk tavle fra 1868 med et maleri fra 1928. To svære malmstager er skænket til kirken i 1659. Kirkens alterkalk er skænket af Jørgen Juel i 1656. Prædikestolen er fra 1599 i renæssancestil. Kirken har 240 faste siddepladser. Døbefonten er en granitfont med løve- og fugleornamentik. Kirkens orgel er fra 1992 med 10 stemmer.

7.24 – Skjold Kirke:

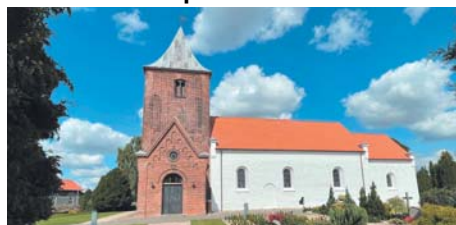

Kirken er bygget ca. 1150-1200 af granitkvadre og oprindeligt i romansk stil med fladt bjælkeloft. I det 14.-15. århundrede blev der indbygget hvælvinger i skib og kor med ribberne i røde

teglsten. Døbefonten er fra kirkens første tid. Den romanske granitfont har dyrefigurer i fladt relief. Døbefonten er en romansk løvefont af Horsens-typen. Dåbsfadet fra 1700-tallet er af kobber.

Den skårne altertavle fra 1942 er af portaltypen og udført af Emil Hansen, Ryslinge. Der skildres "Den fortabte søns hjemkomst", og over den af søjler bårne krongesims leger de små engle med at stille høstens neg i travet. Foran den søndre søjle er "Sædemanden" ved at så sit korn, mens "flugten til Ægypten" i højt relief danner søndre sidevinge. Foran nordre søjle er skildret "Den gode hyrde". Mens "Den barmhjertige samaritan" i højt relief danner nordre sidevinge. Endelig bæres de to søjler ved postamentet af frem spring, hvorunder ses en ulv i nord og en trolld i syd. Tavlen står i umalet eg.

7.25 – Stenderup Kirke:

Stenderup Kirke er en romansk frådstensbygning, bestående af kor og skib. Sengotisk tårn i vest med våbenhus fra 1865 mod syd. Der er vinduesudsmykning på nordvinduet i koret fra o. 1150-1175: Storbladet ranke og to klatrende mennesker. Det ene har sydlandske træk. Hvis der er tale om en saracen eller en "morian", er det en stor sjældenhed i Nordeuropa. En sammenhæng til Jelling Kirke, Sindbjerg Kirke, samt Skibet og Gadbjerg kirker er påpeget. Orgel (1884) er med fire stemmer, og tidligere dobbelt stempelbælg kan ses.

7.26 – Store Dalby Kirke:

Store Dalby Kirke er så vidt vides bygget omkring år 1200. Kirken er oprindeligt opført i

kampesten, men begge gavle og sydmuren er skjult efter en skalmuring i 1868. På samme tidspunkt blev våbenhuset bygget til kirken og også klokkekammen.

Kirken har op igennem tiden tilhørt forskellige af egnens herregårde eller storbønder. I 1880 køber sognets beboere kirken for 3.800 kroner. I 1903 vælger sognets beboere at lade kirken overgå til selveje – hvilket sker i 1921.

7.27 – Stouby Kirke:

Kirken ligger frit, nordvest for byen og den særprægede kompakte kirkebygning er synlig viden om i landskabet.

Oprindelig en romansk frådstenskirke fra omkring år 1100. Kirken blev ca. 1400 ombygget til gotisk langhusbygning med hvælvinger.

Inventar: Romansk døbefont af granit. Prædikestolen er fra 1640 og alteret er fra 1731.

I koret er der 4 smukke glasmosaikvinduer fra 1952 af Kresten Iversen.

7.28 – Tørring Kirke:

Tørring Kirke ca. 1200. Kirken er knopskudt og ændret mange gange: Træloft blev til murede buer, kirken er forlænget, våbenhus påført, hele sydvæggen gennembrudt (!) og sideskib tilføjet 1901, hvor Tørring stationsby voksede, præsteværelse (1960), vindfang (2007). Her blev orglet flyttet, og bænke blev fjernet for at give plads til caféborde i sideskibet til kirkekaffen. Der er kalkmalerier med bl.a. Maria som smertensmoder gennemboret af syv sværd, og Jesus med disciplene, heriblandt Peter med nøgle og Paulus med sværd.

7.29 – Uldum Kirke:

Uldum Kirke fra 1883, (Tage Olivarius), er opført i nygotisk stil. Fra den nedrevne middelalderkirke er overflyttet romansk døbefont, dåbsfad, prædikestol, 12 træfigurer af apostlene, krucifiks samt altersølv og 2 alterlysestager. Nyt 16 stemmers Bruno Christensen orgel, 2004. I 2017 renoveredes kirken indvendig samtidig med udskiftning af alterbilledet, Kristi Opstandelse (Carl Bloch-kopi), med et alter udført hovedsagelig i glas af den svenske glaskunstner Bertil Vallien. Nyt skifertag i 2021.

7.30 – Urlev Kirke:

Urlev Kirke er bygget ca. 1130 i romansk stil af

frådsten og kampesten bestående af kor og skib samt et tårn mod syd ved skibets vestre ende, opført 1942, da et sandsynligvis sengotisk våbenhus blev nedrevet. I sengotisk tid er indbygget hvælv i kirken. Døbefonten fra ca. 1250 er et gotlandsk arbejde af kalksten. Prædikestolen er fra ca. 1656. Klokken er romansk og er fra omkring 1150–1200.

7.31 – Vrigsted Kirke:

Vrigsted Kirke er opført imellem år 1125–150.

Kirken er bygget af frådsten og renoveret af flere omgange sidst i 1999–2000. Ved den seneste renovering blev pudset fjernet på indersiden, og væggene står i dag som rå, så man kan se de oprindelige kalkmalerier.

7.32 – Ølsted Kirke:

Ølsted Kirke er en romansk frådstenskirke bestående af apsis, kor og skib. På kirkens nordside ses spor efter kvindedør, romanske vinduer og et gotisk vindue. Tårn fra 1500-tallet ændret ved restaurering i 1740'erne og forsynet med løgformet spir. Kirken restaureret 1995–96. Fragmenter af kalkmalerier fra flere perioder af middelalderen. Romansk granit-døbefont med bladornamentik på kummen. Prædikestol fra 1600-tallets begyndelse. Alterbillede fra 1898 indsat i renæssancetavle med rokokovinger fra 1746.

7.33 – Ørum Kirke:

Ørum Kirke er en frådstenskirke bestående af romansk kor og skib med et sengotisk våbenhus mod syd opført i munkesten. Kvindedøren mod nord samt flere vinduer fra denne tid er tilmurede, men kan ses i murene. Omkring 1520 blev der indbygget hvælv i kirken. Der blev aldrig opført et egentligt tårn på kirken. På kirkegården har man nu en moderne klokkestabel. Under koret findes en tilmuret begravelse for de tidligere ejere af herregården Ørumgård, der grænser op til kirkegården. Kalkmalerier fra ca. 1520. Døbefonten har romansk granitkumme med båndfletning.

7.34 – Øster Snede Kirke:

Øster Snede Kirke hører til blandt landets største landsbykirker. Kirken er bygget i slutningen af 1100-tallet i romansk stil og er siden blevet udvidet med tårn, våbenhus og korsarm. Træloftet er erstattet af hvælvinger.

Granitdøbefonten er fra 1100-tallet. Den smukke altertavle er en senmiddelalderlig fløjtavle fra omkring 1500 moderniseret med tilføjelser 1606, mens prædikestolen er fra 1641. Der er kun få bevarede kalkmalerier: Krigeren i korbuken er et kalkmaleri i særklasse. Det vides ikke, hvem det forestiller. Mange har peget på den bibelske Samson som en mulighed.

7.35 – Aale Kirke:

Granitkirke viet til Jomfru Maria. I kirken findes en romansk døbefont af granit, en prædikestol fra o. 1700 med fritstående træfigurer og en altertavle fra 1894 (kopi af et maleri af A. Dorph). Kirken rummer en lang række kalkmalerier af meget høj kvalitet fra perioden 1490–1525.

Mindetavle over et sognebarn, der blev såret ved stormen på Dybbøl 1864 og afgået ved døden på lazaret i København 1866. Gravkapel med marmorsarkofager for herremanden (og ejeren) Holger Sehested og dennes hustru. Flere krypter under kirken med mindst 38 nedsatte personer. Enkelte fyrretræskister er bevarede.

Fredericia Provsti

Fredericia Provsti dækker "øret", omgivet af Lillebælt og Vejle Fjord. Med 11 sogne og 11 kirker er det arealmæssigt stiftets mindste provsti, men rigt på mennesker. Det omfatter gamle landsogne med middelalderkirker, nogle af de nyeste kirker (Hannerup og Lyng) samt Fæstningsbyen og Fristaden Fredericias historisk interessante kirker fra 1600- og 1700-tallet. Før oprettelsen af Haderslev Stift hørte egnen sammen med Vejle Amt til Ribe Stift.

4.1 – Bredstrup Kirke:

Bredstrup Kirkes kor og skib er fra den senromanske tid. Tårnet er fra sengotisk tid. Kun våbenhuset, som nu bliver brugt til kapel, er nyere – fra 1800-tallet. Døbefonten er fra den romanske tid, altertavlen i bruskarok er fra 1600-årene. Det udtrykksfulde altermaleri, "Den fortabte sønshjemkomst", er en gave til kirken malet af N. Larsen Stevns, 1920. Prædikestolen er i renæssancestil og fra 1600-årene, og den lukkede prædikestol er fra 1700-årene.

4.2 – Christianskirken:

1931: Kapel opføres. 1942: Kapel indvies til kirke. 1972: Betragtelig udvidelse af kirke, arkitekt Ib Zachariassen. Frobenius orgel fra 1972 med 36 stemmer; kororgel fra 1991 med fem stemmer. 2007: 32 glasmosaikker af billedkunstner Bjørn Nørgaard og glarmester Per Steen Hebsgaard. Forgyldt alterrelief af Jesus til bords med 12 disciple samt to sølvsestager af samme kunstner. 2020: Bronzeportalen "Alfa & Omega", også et værk af Bjørn Nørgaard. Ved samme lejlighed udvides våbenhuset med 60 m².

4.3 – Egeskov Kirke:

Egeskov Kirke i Vejby Sogn er en romansk landsbykirke med skib og kor fra midten af 1100-tallet. Tårn og våbenhus er føjet til senere. Al inventar, på nær krucifikset fra 1400-tallet blev under svenskekrigene ødelagt eller brændt af. Kirkens sølvstøjt blev stjålet og senere opdaget i Sanseryd kirke i Sverige. Døbefonten er udsmykket med rundbuefriser og har oprindeligt stået ved kirkens indgang. Altertavlen, skåret i egetræ, er fra 1670-erne. Kirkeklokken i bronze er fra 1790, den første klokke revnede ved begrevelsesringning.

4.4 – Erritsø Kirke:

Erritsø Kirke er opført i 1898-99 i klassisk romansk stil. Den afløste den ældre middelalderkirke med kor, skib, våbenhus og kirketårn i vest fra 1200-tallet. Den nye kirke er placeret på samme sted og med samme mål som den gamle kirke. Sokkelsten og indgangsportal blev genanvendt sammen med en del inventar. Alterbilledet af Augustinus Ingolf Røjebæk er fra 1973. Kirken er renoveret i 1999. I kirken kan man se et epitafium over søhelten Peder Grib; en kopi af søheltens kårde hænger på kirkens bagvæg.

4.5 – Hannerup Kirke:

Hannerup Kirke er en moderne kirke fra 1974. Den er kvadratisk og er bygget ned i halvdelen af en kunstigt skabt skål. Det store lysindfald gennem kirkens mange vinduer viser, at kirke og verden hører sammen. Byggestilen er rå og rustik, ligesom materialebearbejdelsen - af træ og tegl - er det. Arkitekten, Tyge Armfred, lader

antikkens let skrånede amfiteaterform danne sæde for den nutidige menighed, der på deres pladser ser ud i den grønne natur: kirkens altertavle.

4.6 – Herslev Kirke:

Herslev Kirke er bygget af granitkvadre på et sted i sognet, som lå højt og frit, og som formodentligt blev regnet for helligt i forvejen, nemlig ved den fredede gravhøj fra oldtiden. I dag ses kirkens karakteristiske klokkestabel på gravhøjen. Sidenhen er landsbyen vokset, og kirken ligger derfor ikke længere helt så frit, men er integreret i byen. Indvendigt kendetegnes kirken ved triumfvæggen mellem kor og skib. Den står uændret med sine udhugninger og dekorationer fra romansk tid.

4.7 – Lyng Kirke:

Lyng Kirke er tegnet af arkitektægteparret Exner og indviet i 1994. Kirken er bygget som et kirkecenter og ligger højt med udsigt over Lillebælt. Centralt placeret i det lyse kirkerum står det bærende træ, som er inspireret af den store blodbøg udenfor kirken. Kirken er vejkirke.

4.8 – Pjedsted Kirke:

Kirken er en lille hvidmalet kirke, men alligevel ret imponerende, da den er beliggende højt. Den er af den romanske stil, opført i sidste halvdel af 1100-tallet. Prædikestolen, der er fremtrædende i skibet, er fra 1871 – den originale fra 1536 kan ses på Nationalmuseet. Den gotiske altertavle med Jesus på korset er trefløjet – her genfinder vi det hellige tretal. Døbefonten er romansk og er af granit. Dåbsfadet er fra 1600-tallet.

4.9 – Sankt Michaelis Kirke:

Sct. Michaelis Kirke er en Garnisonskirke med en fantastisk historie. Kirken er indviet i 1668 som tysk kirke. Den brændte i 1955. Det daværende altermaleri og Astrid Noacks krucifiks var mirakuløst uskadede. Fra 1920 står en kopi af Thorvaldsens døbefont. Det nuværende altermaleri af Havsteen Mikkelsen af Kristus på korset fra 1995 lyser op i sine smukke farver. I 2018 blev kirkerummet renoveret, og det står nu smukt, historisk og funktionelt. Kirken har fortsat tæt knyttet til garnisonen og en stor aktiv menighed.

4.10 – Taulov Kirke:

Taulov Kirke adskiller sig ved sin størrelse og høje beliggenhed fra de fleste landsbykirker. Kirken består af kor og skib fra den romanske

byggeperiode i årene 1150-1250. Omkring år 1500 opførtes våbenhus og et kraftigt tårn mod vest. Det usædvanlige gravkapel er opført i renæssancestil i 1581. Taulov Kirke er præget af udsmykningen ved kunstneren Arne L. Hansen i 1999, der inkorporerede flere af kirkens ældre inventardele som altertavlen fra 1683 og prædikestolen fra 1600-tallet.

4.11 – Trinitatis Kirke:

Trinitatis Kirke er fra 1600-tallet og præget af renæssancen og baroktiden. Altertavlen er fra 1691 med et Niels Peder Holbech motiv. Døbefonten er et sjældent klenodie fra romersk tid, tilhugget i slutningen af 1100-tallet, og på ydersiden ses dels scener fra Adam og Evas historie og dels fra Jesu fødsel. Prædikestolen, et meget fint barokarbejde med livfulde detaljer, bærer årstallet 1690. I otte af kirkens store vinduer er der i årene 1902-28 indsat fascinerende glasmosaikruder.

Kunstner Jacob Herskind har med værket "Centurium", der består af to malerier, kortlagt stiftet fra Hedensted i nord til Sydslesvig. Kunstværket "Centurium" blev skabt af kunstner Jacob Herskind for at markere både Genforeningsåret i 2020 og stiftets jubilæum i 2022. Haderslev Stift blev dannet i 1922 som følge af

Genforeningen i 1920, og i 2004 blev tilsynet med Dansk Kirke i Sydslesvig lagt over til bisoppen over Haderslev Stift. I anledning af stiftets 100-års jubilæum bad Haderslev Stift kunstner Jacob Herskind om at male et værk, der favner hele stiftet og den samhed, der kendetegner det.

**Haderslev Stift 100 år
1922-2022**